

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

NEVŞEHİR BELEDİYESİ

2016 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2017

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	3
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	3
5.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	5
6.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	6
7.	EKLER.....	87

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1: 2016 Yılı Gelir Bütçesi	1
Tablo 2: 2016 Yılı Gider Bütçesi	2
Tablo 3: Bütçe Emanetinde Yer Alan Tutarlara İlişkin Tablo	23
Tablo 4: Piyasa Araştırması Yapılmadan Doğrudan Teminle Alınanlar	41
Tablo 5: Piyasa Araştırması Yapılmadan Doğrudan Teminle Alınanlar	45
Tablo 6: Eylemler ve Buna İlişkin Yapılanlar Tablosu	47
Tablo 7: Su ve Kanalizasyona İlişkin Yapılan Harcamalar	57
Tablo 8: Yemek Tablosu	61
Tablo 9: Yapılan Ödemelere İlişkin Fatura Bilgileri	63
Tablo 10: Su Sayacı Bulunmayan Yerlere Ait Tablo	64
Tablo 11: Belediye Tarafından Tahsis Edilen Taşınmazlar	75
Tablo 12: Belediye Tarafından Tahsis Edilen Taşınmazlar	77
Tablo 13: Yapım İşlerine Ait Liste	83

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Nevşehir Belediyesi belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip bir kamu tüzel kişisidir. Kurumun görev ve sorumlulukları esas olarak 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7 nci maddesinde sayılmış olup bu Kanun'da hüküm bulunmayan hallerde 5393 sayılı Belediye Kanunu'na tabidir.

Belediye bütçesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12 nci maddesinde yapılan sınıflandırma uyarınca mahalli idare bütçesi olarak hazırlanmakta ve uygulanmakta olup mali işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde 27.05.2016 tarih 29724 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine tabidir. Kurumun 2016 yılı gider ve gelir bütçeleri ile gerçekleşen tutarları aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 1: 2016 Yılı Gelir Bütçesi

Ekonomik Sınıflandırma	Hesap Adı	Bütçe Tahmini	Gerçekleşme	Gerçekleşme Oranı (%)
Ekonomik Kod				
800.1	Vergi Gelirleri	12.482.008,78	10.142.580,47	81,26
800.3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	29.146.207,93	25.434.979,25	87,27
800.4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	1.006.083,53	1.006.083,53	100
800.5	Diğer Gelirler	58.239.830,29	55.980.120,20	96,12
800.6	Sermaye Gelirleri	20.474.702,49	20.099.863,29	98,17
800.9	Red ve İadeler (-)	91.000,00	63.518,39	71,99
Net Bütçe Geliri		121.348.833,02	112.663.626,74	92,84

Tablo 2: 2016 Yılı Gider Bütçesi

Ekonomik Sınıflandırma	Hesap Adı	Bütçe Tahmini	Gerçekleşme	Gerçekleşme Oranı (%)
Ekonomik Kod				
830.01	Personel Giderleri	27.925.000,00	30.063.749,59	107,65
830.02	SGK Devlet Primi Giderleri	5.187.000,00	5.215.331,99	100,54
830.03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	52.898.000,00	48.938.947,56	92,52
830.04	Faiz Giderleri	850.000,00	1.440.196,87	169,43
830.05	Cari Transferler	2.990.000,00	7.066.436,77	236,33
830.06	Sermaye Giderleri	36.950.000,00	39.259.945,68	106,25
830.07	Sermaye Transferleri	700.000,00	329.933,98	47,13
830.08	Borç Verme	0,00		
830.09	Yedek Ödenek	12.500.000,00		
Toplam		140.000.000,00	132.314.542,44	94,51

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli veya envanter defteri,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu veya gelir tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet

sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştay'a sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm

faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır. Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Nevşehir Belediyesi'nin 2016 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tabloların, tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Belediye Hizmet Binasındaki Çay Ocaklarının Giderlerinin Bütçeden Karşılanması ile Gelir ve Giderlerine Ait Kayıtlarının Tutulmaması

Belediye hizmet binalarındaki çay ocaklarının giderlerinin bütçeden karşılandığı ve gelir ile giderlere ilişkin kayıtların tutulmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 8'inci maddesinde her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu olduğu ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorunda olduğu, 32'nci maddesinde harcama yetkililerinin, harcama talimatlarının bütçe ilke ve esaslarına, kanun, tüzük ve yönetmelikler ile diğer mevzuata uygun olmasından, ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasından ve bu Kanun çerçevesinde yapmaları gereken diğer işlemlerden sorumlu olduğu ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediye Başkanının Görev ve Yetkileri" başlıklı 38'inci maddesinin (o) fıkrasında temsil ve ağırlama giderleri için ayrılan ödeneği kullanmanın belediye başkanına ait olduğu belirtilmiştir.

Belediye hizmet binalarında bulunan çay ocaklarında tüketilen çay, kahve, su, soda, şeker vb. toplu olarak belediye bütçesinden alınmakta ve tüketilen ürünler karşılığında personelden ise hiç para tahsil edilmemekte, dolayısıyla bütün giderler belediye bütçesinden karşılanmış olmaktadır. Belediye başkanının misafirlerine ikram ettiklerinin temsil ve ağırlama kapsamında olması nedeniyle bütçeden karşılanması mümkün iken, personelin özel harcama niteliğindeki giderleri belediye bütçesinden karşılanmamalıdır. Personelin özel harcamaları bütçe ile ilişkilendirilmemelidir. Özel harcama niteliğindeki bu giderleri hizmetten yararlananların karşılaması gerekir.

Belediye bütçesinden alımı yapılan çay giderlerinin hizmetten yararlananlarca karşılanmasının sağlanması ve çay ocaklarının kayıtlarının tutulması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Belediye Bütçesinden Yapılacak Temsil Ağırlama ve Tören Giderleri Yönergesinin;

“Amaç” başlıklı 1 ’nci maddesinde; “Bu yönergenin amacı, Belediye bütçesinde yer alan temsil ağırlama ve tören giderlerinin sarf esas ve usullerini düzenlemektir.”

“Kapsam” başlıklı 2’nci maddesinde; “Bu yönerge, belediye idaresinin başı ve temsilcisi olan Belediye Başkanının bu sıfatının gereği olarak yapacağı temsil-ağırlama ve tören giderleri konusunda uyacağı kuralları kapsar.”

“Genel Kural” başlıklı 3’ncü maddesinde; “Temsil-ağırlama ve tören giderlerinin konu, kapsam ve miktarının tayini Belediye Başkanının takdirine tabidir.”

“Temsil Giderleri” başlıklı 4’ncü maddesinde; “Temsil giderleri görevle ilgili olmak şartıyla:

- a) Belde'de başarılı çalışmaları görülenler için toplantılar düzenlenmek,
- b) Kupa ve benzeri teşvik uygulamalarında bulunmak,
- c) Gerçek ve tüzel kişilere plaket, ödül ve hediye vermek, çiçek göndermek,
- d) Belde'de göreve başlayan veya ayrılan protokole dahil kişiler için toplantılar düzenlenmek ve hediye vermek,

için yapılır.

“Ağırlama Giderleri” başlıklı 5’nci maddesinde; “Ağırlama, Beldenin misafiri durumunda olan:

- a) Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Başbakan ve Bakanlar Kurulu Üyeleri,
- b) Hükümet Merkezi veya diğer illerin protokole dahil kişiler,
- c) Yabancı Ülke Temsilcileri veya konuklar,
- d) Sanat, bilim, kültür ve spor dallarında temayüz etmiş kişiler,
- e) Basın mensupları,
- f) Beldenin kalkınmasında katkısı olanlar veya olacağı anlaşılanlar, ile bu kişilerin eşleri ve refakatindeki görevliler için, geleneklere ve davetin şümulüne göre, ağırlama, konuklama, konutlandırma ve bu işlerle ilgili olarak hazırlıkların gerektirdiği giderlerle ziyafet, kokteyl,

hediye, çiçek, bahşış ve taşıma giderleri şeklinde yapılır.”

“Diğer Tören Giderleri” başlıklı 10’ncu maddesinde; “Yukarıdaki maddelerde belirtilen giderler dışında kalan ve yapılması Belde için gerekli olan veya mahalli örf, adet ve sosyal yaşantı için de gerekli sayılan etkinlik ve törenler için (nişan, nikah, ölüm gibi) harcama yapılabilir.” denilmektedir.

Belediye Bütçesinden Yapılacak Temsil Ağırılama ve Tören Giderleri Yönergesinin Genel Kural Başlıklı 3. maddesinde, temsil, ağırılama ve tören giderlerinin konu, kapsam ve miktarının tayininin belediye başkanının takdirine tabi olduğu belirtildiğinden, belediye bütçesinden alımı yapılan çay, kahve, su, soda, şeker vb. giderler temsil ağırılama kapsamında değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak İdare cevabında, Belediye Bütçesinden Yapılacak Temsil Ağırılama ve Tören Giderleri Yönergesinin “Genel Kural” başlıklı 3’üncü maddesinde, temsil, ağırılama ve tören giderlerinin konu, kapsam ve miktarının tayininin belediye başkanının takdirine tabi olduğu belirtildiğinden dolayı Belediye bütçesinden alımı yapılan çay, kahve, su, soda, şeker vb. giderlerin temsil ağırılama kapsamında değerlendirildiği belirtilmiştir.

Belediye çalışanlarının çay, kahve, su, soda, şeker vb. özel tüketim giderlerinin ilgili personel tarafından mı veya Belediye bütçesinden mi karşılanması gerektiğinin açıklığa kavuşturulması gerekir.

Belediye Bütçesinden Yapılacak Temsil Ağırılama ve Tören Giderleri Yönergesi 5393 sayılı Kanun’dan önce 1580 sayılı Kanun zamanında var olan yönerge dir. 5393 sayılı Kanun’da temsil ve ağırılamanın nasıl olacağıın yönerge ile belirleneceğine dair bir düzenleme bulunmamaktadır. Dolayısıyla Kanuni dayanağı olmayan bir düzenlemedir. Bu nedenle belirtilen yönerge yürürlükte olmayan bir mevzuattır. Bir harcamanın temsil ve ağırılama kapsamında olup olmadığı harcamanın içeriğine göre değerlendirilmelidir.

Temsil ve ağırılama belediyeye gelen ziyaretçilere veya dışarıdan beldeye gelen kişilerin yemek ve konaklama ile ikram giderlerini kapsar.

Belediye çalışanlarının çay, kahve, su, soda, şeker vb. özel tüketim giderlerinin Belediye tarafından karşılanması Kanuni dayanağı olmadığı halde çalışanlara menfaat temin

edilmesidir. Yapılan uygulama 4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna da aykırıdır.

Belediye hizmet binalarında bulunan çay ocaklarında tüketilen çay, kahve, su, soda, şeker vb. toplu olarak belediye bütçesinden alındığından dolayı bütün giderler belediye bütçesinden karşılanmış olmaktadır. Belediye başkanının misafirlerine ikram ettiklerinin temsil ve ağırlama kapsamında olması nedeniyle bütçeden karşılanması mümkün iken, personelin özel harcama niteliğindeki giderleri belediye bütçesinden karşılanmamalıdır. Personelin özel harcamaları bütçe ile ilişkilendirilmemelidir. Özel harcama niteliğindeki bu giderleri hizmetten yararlananların karşılaması gerekir.

Belediye çalışanlarının çay, kahve, su, soda, şeker vb. özel tüketim giderlerinin Belediye tarafından karşılanması temsil ve ağırlama olarak değerlendirilemez.

BULGU 2: Belediye Lehine Hükmedilen Vekâlet Ücretlerinin Kaydının Yapılmaması

Belediyenin doğrudan temin usulüyle hizmet aldığı avukatın kazandığı davalardan elde ettiği vekâlet ücretlerinin belediyede emanet hesabına kaydedilmediği anlaşılmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 260, 261 ve 262 nci maddelerinde 333 Emanetler Hesabının işleyişi anlatılmıştır. Bu hesabın emanet olarak nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarların izlenmesi için kullanıldığı, emanet olarak nakden tahsil edilen tutarlar bu hesaba alacak, 100-Kasa Hesabı, 102-Banka Hesabı veya ilgili diğer hesaplara borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

Belediyenin taraf olduğu davalar sonucu lehine hükmedilen vekâlet ücretleri emanet hesabına alacak kaydedilecek, bu tutardan ödeneceklerde borç kaydedilerek ilgisine ödenecektir. Doğrudan temin usulüyle hizmet alınan avukatın tahsil ettiği vekâlet ücretlerini avukat direkt almakta ve belediyenin bu tutarlar konusunda her hangi bir kaydı ve bilgisi bulunmamaktadır.

Belediye lehine hükmedilen vekâlet ücretlerinin emanet hesabına kayıtlarının yapılması ve ödemelerinde bu hesaptan yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; a) Belediyemizde 4 adet avukat kadrosu bulunmasına rağmen bu kadrolar boş durumdadır. Belediyemizin taraf olduğu adli ve idari tüm davalar avukat statüsüne sahip Hukuk İşleri Müdürü tarafından görevlendirme yoluyla takip edilmekte olup, davalarla ilgili bir hizmet alımı söz konusu değildir.

Davalarla ilgili olarak tahsil edilen vekalet ücretlerinin tamamı Belediye hesabına yatırılmakta ve “avukatlık ücretleri” kaleminden Belediye bütçesine girmekte olup kayıt altındadır.

b) Ancak; Belediyemizde avukat kadrolarının boş olması sebebiyle özel eğitim, ihtisas ve izin gerektiren avukatlık hizmetinin, sadece bu nitelikleri taşıyanlarca yerine getirilmesi gereken nitelikli bir hizmet olması nedeniyle, bu niteliklere haiz yeterli kamu görevlisinin bulunmaması durumunda zorunlu hukuki hizmetlerin karşılanması ile kamu hizmetlerinin sürekliliği ve aksamadan yürütülmesini temin amacıyla sadece özel hukuka tabi alacaklara yönelik icra takipleri için doğrudan temin usulüyle hizmet alımı yoluna gidilmiştir. (Bu konuda bulgu 11’e verilen cevapta gerekli açıklamalar yapılmıştır)

Bu hizmet alımında; Avukat tarafından icra takipleri sonuçlandırıldığında karşı taraftan tahsil edilen vekalet ücretleri alınmakta olup hizmet alınan avukata belediye bütçesinden ücret mahiyetinde bir ödeme yapılmamaktadır.

6100 sayılı kanuna göre daha özel mahiyette olan 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 164.maddesinin son fıkrasında “*Dava sonunda, kararla tarifeye dayanılarak karşı tarafa yüklenecek vekalet ücreti avukata aittir. Bu ücret, iş sahibinin borcu nedeniyle takas ve mahsup edilemez, haczedilemez.*” Hükümü bulunmaktadır.

6100 sayılı Kanundaki taraf lehine hükmedilir hükmünde “hüküm tesisi” 1136 sayılı kanunda avukata aittir hükmünde ise “aidiyet” düzenlenmiştir. Davanın tarafı olmayan bir kimse lehine veya aleyhine bir davada hüküm kurulamayacağından yargılama konusu ve yargılama giderlerine davanın tarafları hakkında hükmedilmesi usul hukukunun bir gereğidir. Bundan sonrası için ise, vekille takip edilen işlere ilişkin olarak özel hüküm olan avukatlık kanunu devreye girmekte ve ücretin avukata ait olacağı hüküm altına alınmaktadır. Bu itibarla; Belediyemizce yapılan hizmet alımında karşı taraftan alınan vekâlet ücretinin avukata ait olacağına dair düzenlenme hukuka uygundur.

Netice itibariyle; hizmet alınan avukat tarafından karşı taraftan tahsil edilen ücretlerin önce Belediyeye yatırılması ve sonra avukata ödenmesi gerektiği görüşü bürokratik işlemleri artırıcı mahiyettedir. Zira; hizmet alınan avukata Belediye bütçesinden bir ödeme yapılmamaktadır. Karşı taraftan tahsil edilen vekâlet ücretleri ise avukata aittir. Avukat tarafından bu tahsil edilen ücretlere ilişkin ilgisine serbest meslek makbuzu kesilmekte ve vergileri yatırılmaktadır. Bu itibarla; Belediyemizce yapılan uygulamanın hukuka uygun olduğu değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak

Bulguda, Belediyenin doğrudan temin usulüyle hizmet aldığı avukatın kazandığı davalardan elde ettiği vekâlet ücretlerinin belediyede emanet hesabına kaydedilmediği belirtilmiş, idare ise davalarla ilgili olarak tahsil edilen vekâlet ücretlerinin tamamı Belediye hesabına yatırılmakta ve “avukatlık ücretleri” kaleminden Belediye bütçesine girdiğini ifade etmiştir.

Belediye bütçesine yatan vekâlet ücretleri kurum avukatının kazandıklarıdır. Belediyenin doğrudan temin usulüyle hizmet aldığı avukatın kazandığı davalardan elde ettiği vekâlet ücretlerinin Belediye ile ilgilendirilmediği İdare cevabındaki "Bu hizmet alımında, avukat tarafından icra takipleri sonuçlandırıldığında karşı taraftan tahsil edilen vekâlet ücretleri alınmakta olup hizmet alınan avukata belediye bütçesinden ücret mahiyetinde bir ödeme yapılmamaktadır" ifadesinden de anlaşılmaktadır.

Vekâlet ücreti avukatın değil tarafın hakkıdır. Anayasa Mahkemesinin 2012/615 başvuru numaralı ve 21.11.2013 tarihli bireysel başvuru kararında, “6100 sayılı Kanun'un 330. maddesinde açıkça, takdir olunacak vekâlet ücretine taraf lehine karar verileceği ifade edilmiştir. Bu maddenin gerekçesinde 1136 sayılı Kanun'un 164. maddesinin beşinci fıkrasında geçen 'vekâlet ücreti avukata aittir' hükmünün kararın taraflar için oluşturulduğu ve onların lehlerine ve aleyhlerine sonuç yaratacağı prensibinin uygulanmasına engel olmadığı, 1136 sayılı Kanun'daki hükmün avukat ile müvekkil arasındaki hukuki ilişkide geçerli olacağı, düzenlemede geçen vekâlet ücretinin avukatla müvekkili arasında yapılan sözleşmede geçen ücret olmadığı, mahkemece taraf lehine hükmedilen yargılama giderleri kapsamında bir ücret olduğu belirtilmiştir. Konuyla ilgili yerleşik Yargıtay içtihatları da bu

yöndedir.” denildikten sonra aynı kararda, “mahkemelerce hükmedilen vekâlet ücretinin yargılama giderlerinden ve tarafların hak ve yükümlülüğünde olduğu ve 1136 sayılı Kanun'un 164. maddesinde yer alan hükmün vekille asil arasında çıkması muhtemel uyuşmazlıkları düzenlemek amacıyla öngörüldüğü hususunda içtihat oluşturulmuştur.” ifadesi yer almıştır.

Bu karardan mahkemece hükmedilen vekâlet ücretinin tarafın hakkı olduğu açıktır. Yani vekâlet ücreti, belediyenin hakkıdır. Belediyenin hakkı olan ve mahkemelerce hükmedilen vekâlet ücretinin sözleşmeyle avukata verilmesi mümkün değildir. Yargılama gideri olan ve mahkemelerce hükmedilen vekâlet ücreti konusunda özel Kanunun 6100 sayılı Kanun olduğu görülmektedir. Yargıtay içtihatlarıyla vekâlet ücretini yargılama giderlerinin bir parçası olarak kabul etmekte ve asil lehine hükmedilmesi gereken bir hak olduğu konusunda istikrarlı biçimde kararlar vermektedirler. Bu durumda 6100 sayılı Kanun ve yerleşik mahkeme içtihatlarına göre mahkemelerin yargılama giderleri kapsamında hükmettikleri vekâlet ücretinin, taraflar lehine bir hak ya da aleyhine bir yükümlülük doğurduğu anlaşılmaktadır. Belediye lehine hükmedilen vekâlet ücreti yargılama gideri olduğundan belediyenin hakkı ve geliridir. Kanunla verilmiş hak sözleşme ile avukata devredilemez.

Belediyenin taraf olduğu davalar sonucu lehine hükmedilen vekâlet ücretleri emanet hesabına alacak kaydedilecek, bu tutardan ödeneceklerde borç kaydedilerek ilgisine ödenecektir. Doğrudan temin usulüyle hizmet alınan avukatın tahsil ettiği vekâlet ücretlerini avukat direkt almakta ve belediyenin bu tutarlar konusunda her hangi bir kaydı ve bilgisi bulunmamaktadır.

Doğrudan temin usulüyle hizmet alınan avukatın tahsil ettiği vekâlet ücretlerinin emanet hesabına kayıtlarının yapılması ve ödemelerinde bu hesaptan yapılması gerekir.

BULGU 3: Halk Otobüslerindeki İlan ve Reklam Vergisine Esas Alanın Eksik Hesaplanması

Halk otobüslerindeki reklam alanı standart olarak 6m² olarak hesaplamada dikkate alınmıştır.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun Belediye Vergileri başlıklı birinci kısmının İlan ve Reklam Vergisi başlıklı ikinci bölümünün “Tarife ve nispet” başlıklı 15 inci

maddesinin ikinci fıkrasında, motorlu taşıt araçlarının içine veya dışına konulan ilân ve reklamların beher metrekaresinden yıllık olarak en az 8TL ve en çok 40TL alınacağı belirtilmiştir. Nevşehir Belediyesi halk otobüslerindeki reklam alanını 6m² kabul ederek ilan ve reklam vergisini tahakkuk ettirmektedir. Ancak reklam verilen alanların otobüslerin iki yan ve arka tarafını kapladığı bununda 10 m²'den az olmamak üzere bir alanı kapladığı görülmüştür. Yani reklam yapılan alan 6m²'den fazladır. Bu nedenle ilan ve reklam vergisine esas alan hesaplanırken reklamın her bir otobüste kapladığı alan dikkate alınarak ilan ve reklam vergisi buna göre tahakkuk ettirilmelidir.

Halk otobüslerinden alınacak yıllık ilan ve reklam vergisine esas alanın reklamın kapladığı alana göre belirlenmesi gerekir.

Kamu idaresi cevabında; 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun Belediye Vergileri başlıklı birinci kısmının İlan ve Reklam Vergisi başlıklı ikinci bölümünün “ Tarife ve nispet” başlıklı 15'inci maddesinin ikinci fıkrası gereği halk otobüslerinden alınacak yıllık ilan ve reklam vergisine esas alanın reklamın kapladığı alana göre yeniden belirlenmesi sağlanarak ilgili kişilere İlan Reklam Vergisiyle ilgili beyana çağrı mektubu gönderilmiştir.

Sonuç olarak Halk otobüslerinden alınacak yıllık ilan ve reklam vergisine esas alan reklamın kapladığı alana göre belirlenmelidir.

BULGU 4: Halk Otobüslerinin İhalesiz Çalıştırılması

Nevşehir Belediye sınırları içinde faaliyet gösteren halk otobüsleri konusunda mevzuata aykırı hareket edildiği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu ile yürürlükten kaldırılan 1580 sayılı Belediye Kanunu'nun “Belediyenin vazifeleri” başlıklı 15'inci maddesinin dokuzuncu fıkrası ve Belediyelerin hakları, salahiyet ve imtiyazları başlıklı 19'uncu maddesinin beşinci fıkrasında yer alan hüküm ile 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun “Belediyenin yetkileri ve imtiyazları” başlıklı 15'inci maddesinin (p) fıkrasındaki, “*Kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri*

yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek.” hükümlerinden toplu taşıma hakkının belediyenin görev ve yetkisinde olduğu anlaşılmaktadır.

Gerek 1580 sayılı gerekse 5393 sayılı Kanun’a göre toplu taşımaya ilişkin haklar belediyeye aittir. Belediyeye ait olan bu hakkın Kanun çerçevesinde ihale yoluyla rekabete uygun, saydamlığı sağlayarak sürenin belirli olması gibi hususları da içerecek şekilde verilmesi gerekir. Bu yetki belediye adına Belediye Meclisine aittir. Belediye meclisince bu yönde alınan karara uygun olarak ve bu kararda verilen yetkiye dayanılarak ihale işlemleri ile ilgili olarak Belediye Encümenince de konuya ilişkin kararlar alınmasında hukuka aykırılık bulunmamaktadır. Bu çerçevede toplu taşıma hizmetleri bakımından görevli ve yetkili olan Belediyenin mevzuata uygun şekilde ihale yapmadan rekabetsiz bir şekilde ve bu konuda yetkili olmayan belediye başkanı tarafından izin verilebilmesi mümkün değildir.

Danıştay 13. Dairesinin Esas No:2015 / 985, Karar No: 2015 / 3164 numaralı kararı, *“Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden; belediyelerin yürütmekle görevli ve yetkili oldukları toplu taşıma hizmetini bizzat yapmak yerine imtiyaz suretiyle devrine karar verilmesi için Danıştayın görüşü ve İçişleri Bakanlığının onayının alınmasının ön koşul olduğu, kiralama yolunu seçmesi hâlinde ise hem taşınır hem taşınmazlar için kira süresinin 10 yıla sınırlı olduğu ve her iki durumunda Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olduğu anlaşılmakta ve toplu taşıma hizmetlerinin ruhsat vermek suretiyle yerine getirilmesi usulünde ise ruhsat verilecek sürenin, tespit edilen muhammen bedelin yıllık mı yoksa ruhsat verilen süre için mi öngörüldüğünün, yıllık olarak tespit edilmiş ise her yıla ilişkin artış oranının nasıl belirleneceğinin vb. hususların açık bir şekilde ortaya konularak söz konusu ihalenin yine Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre yapılması gerektiği, toplu taşıma hizmetlerinin gördürülmesinde ruhsat verme yönteminin seçilmesi hâlinde verilecek olan ruhsatın süresiz bir şekilde verilemeyeceği, belli bir süre dâhilinde ruhsat verilmesi gerektiği görülmektedir.*

...

Bu durumda, ilgili mevzuat ve dosyadaki bilgi ve belgelerin incelenmesi sonucunda; toplu taşıma hizmetinin yerine getirilmesinde ruhsat verme yönteminin seçilmesi hâlinde, süresiz olarak ruhsat vermenin söz konusu olmadığı, belli bir süre dâhilinde ruhsatın verilmesi gerektiği, bu süreye göre muhammen bedelin belirlenmesinin şart olduğu, bu

hususlar ortaya konulduktan sonra Devlet İhale Kanunu hükümlerine uygun bir şekilde ihalenin yapılması gerektiği”,

Aynı Dairenin Esas No:2014 / 384, Karar No: 2014 / 1950 kararı, “Yukarıda yer verilen hükümlerin birlikte değerlendirilmesinden; büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde toplu taşıma hizmetlerini yürütmenin ve bu amaçla toplu taşıma vasıtalarının işletilmesi ve işlettirilmesinin kamu hizmeti olarak münhasıran büyükşehir belediyelerine imtiyaz olarak verilmiş olduğu; toplu taşıma vasıtalarını işletirmenin ise imtiyaz sözleşmesi, ruhsat verme, kiralama veya hizmet satın alma yoluyla gördürülebileceği; anılan usullerden herhangi birinin seçilmesi yoluyla toplu taşıma hizmetinin özel hukuk kişileri eliyle sağlanması hâlinde büyükşehir belediyesinin kanunlarla kendisine verilen ulaşım hizmetlerine ilişkin imtiyazdan vazgeçmiş sayılacağı sonucuna varılmakta olup; söz konusu vazgeçme iradesinin ise, ancak, belediye adına imtiyaz verilmesinde görevli ve yetkili kılınan belediye meclisince ortaya konulması hâlinde geçerli olacağı kabulü gerekmektedir.”,

Aynı Dairenin Esas No:2011 / 1134, Karar No: 2012 / 2226 kararı, “Belediye Meclisince alınan karara dayanılarak Encümenince toplu taşıma hatlarının 10 yıllığına kiraya verilmesinin hukuka uygun olduğuna”

Aynı Dairenin Esas No:2014 / 1735, Karar No: 2014 / 2859 kararı, “İdare Mahkemesi'nce; 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15. maddesinin (f) ve (p) bentlerinde ulaşım gibi kentsel alt yapı ve şehir içi trafik hizmetlerini yapmanın veya yaptırmının belediyenin görev ve sorumlulukları arasında sayıldığı, yine toplu taşıma yapmanın, bu amaçla otobüs, deniz ve su ulaşım araçları, tünel, raylı sistem dahil her türlü toplu taşıma sistemleri kurmanın, kurdurmanın, işletmenin ve işlettirmenin, kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ve ücret tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemenin, kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmenin, belediyenin yetki ve imtiyazları arasında olduğu, dava konusu minibüs hatlarının 10 yıllığına kiraya verilmesine ilişkin 08.01.2013 günlü 3 sayılı belediye encümen kararı ile bu karara dayanılarak 04.02.2013 tarihinde ihaleye çıkarılmasına ilişkin işlem 5393 sayılı yasanın 15. maddesinin (f) ve (p) bentlerinin belediyelere verdiği yetki ve imtiyaz hakkı sınırları içinde kararlar olduğu ve bu yönüyle hukuka uygun olduğu, davacı kooperatifin il trafik komisyonu kararları ile kazanılmış haklarının bulunduğu iddiasına yönelik olarak, toplu taşıma hatlarını işletme ve işlettirme

imtiyazına sahip olan belediyelere imtiyaz hakkı bedeli veya kira ücreti ödemedi, il trafik komisyonlarının verdiği kararların kazanılmış hak oluşturacağı iddiasıyla toplu taşıma hatlarının bedelsiz kullanımının söz konusu olamayacağı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş, bu karar davacı tarafından temyiz edilmiştir.

Davanın yukarıda özetlenen gerekçeyle reddi yolundaki temyize konu Eskişehir 1. İdare Mahkemesi'nin 28.11.2013 tarih ve E:2013/86, K:2013/1019 sayılı kararında, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinin 1. fıkrasında sayılan bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmadığından, temyiz istemi yerinde görülmeyle anılan Mahkeme kararının ONANMASINA”

değerlendirildiğinde belediye yetkili organın kararıyla ihale yoluyla rekabete uygun, saydam bir şekilde süresinin belirli olması gibi hususları da içerecek şekilde ulaşımın verilmesi gerekir.

Yukarıda belirtildiği üzere 1580 ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre toplu taşımaya ilişkin haklar belediyeye aittir. Belediyeye ait olan bu hakkın Kanun çerçevesinde ihale yoluyla rekabete uygun, saydam bir şekilde süresinin belirli olması gibi hususları da içerecek şekilde verilmesi gerekir.

Toplu taşımacılık yapan özel halk otobüslerinden 57 tanesinin ilk olarak dolmuş şeklinde çalıştıkları ve 2004 ile 2005 yıllarında halk otobüsüne dönüştürüldüğü, bunların ilk verilme şeklinin ihaleli/ihalesiz olduğuyla ilgili bilgi tarafımıza verilemediği, 17 tanesinin ise 31.10.2005 ile 26.02.2007 tarihleri arasında ihale ile verildiği anlaşılmıştır. İhale ile verilmiş olmasına rağmen süre belirtilmemiştir. Bu hatların ruhsat ve imtiyaz şeklinde verilmediği, verilme şeklinin kiralama olduğu anlaşılmıştır. Danıştay 13'üncü Dairesinin Esas No:2015 / 985, Karar No: 2015 / 3164 numaralı kararında belirtildiği üzere kiralamalarda süre 10 yılla sınırlıdır. Bu nedenle ihale ile verilen hatlardan 10 yıllık süreyi dolduranların ihale ile verilmesi gerekir. İhale ile verilen hatlardan en sonuncusunun 26.02.2007 tarihinde olduğu dikkate alındığında 10 yıllık süre 26.02.2017 tarihinde dolmuştur. Dolayısıyla 74 adet halk otobüsüne ait süre dolduğu için bu hatlar ihale suretiyle verilmelidir.

Toplu taşıma hizmetlerinin imtiyaz, kiralama ve ruhsat usullerinden biri ile üçüncü kişilere gördürülebilmesi mümkün olmakla birlikte her üç yöntem bakımından da bu hizmetin üçüncü kişilere gördürülmesinde mutlak olarak belirli bir sürenin öngörülmüş olması

zorunludur. Kanunda öngörülen sürelerden daha uzun bir sürenin öngörülmesi ya da hiçbir şekilde süre öngörülmemesi durumlarında bu durumun hukuka aykırılık oluşturacağı kuşkusuzdur. Hukuka aykırı olarak tesis edilen işlemlerin ilgililer yönünden geleceğe yönelik olarak kazanılmış hak oluşturması ise mümkün değildir. İlgililerin hiçbir hilesi ya da idareyi yanıltan bir davranışı olmaksızın idarece tesis edilen mevzuata aykırı işlemlerin düzeltilmesi zorunlu olmakla birlikte, söz konusu hukuka aykırı işlemlerin ortadan kaldırıldığı tarihe kadar bu işlemlerin ilgililere sağlamış olduğu haklar ilgililer yönünden kazanılmış hak oluşturur. Bir başka deyişle, kazanılmış haktan bahsedilebilmesi ancak mevzuata aykırı işlemin ortadan kaldırıldığı tarihe kadar gerçekleşmiş olan haklar, yani geçmişe yönelik haklar yönünden mümkün olabilir.

Mevzuata aykırı işlemlerin, mevzuata aykırılıklarının tespit edildiği tarih itibarıyla hukuk düzeninden çıkarılmaları hukuk devletinin bir gereğidir. Bu nedenle, yukarıda açıklanan hususlar gözetildiğinde süresiz olarak yapılan ihale işleminin ortadan kaldırılması zorunludur. Bu kapsamda belediyece toplu taşıma hizmetlerinin üçüncü kişilere gördürülmesinin yöntemini belirleme ve bu konuda yeniden bir ihale yapıp yapmama konusunda belediyenin takdir yetkisi bulunmakla birlikte, söz konusu hukuki durumun mevcut sözleşmelerin iptalini gerektireceği kuşkusuzdur. Bu konu en kısa sürede yeniden bir ihale yapılınca kadar geçecek süre zarfında toplu taşıma hizmetlerinden yararlanan belde halkının mağduriyetine yol açmayacak şekilde çözümlenmelidir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, toplu taşıma hizmetlerinin gördürülmesine ilişkin ihalede herhangi bir süre öngörülmemesi mevzuata aykırı olup, bu aykırılığı giderecek şekilde toplam 74 hat için yeni bir ihale yapılması zorunludur.

İhalesiz veya ihale ile verilen ve 10 yıllık süresi dolan toplam 74 adet halk otobüsüne ilişkin hakkın ihale suretiyle verilmesi sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; 2004 yılında; kendilerine daha önceden hat tahsis edilmiş dolmuşçular daha rahat ve kaliteli hizmet verebilmek için mevcut hatlarında midibüs çalıştırmak istediklerini, bu taleplerinin Belediye ve İl Trafik komisyonu tarafından kabulü halinde karşılıklı sözleşmeye bağlanmak suretiyle konu ile ilgili işlemlerin yapılmasını talep etmişlerdir.

26.08.2004 tarihinde Nevşehir İl Trafik Komisyonu 2004/23 sayılı kararı ile davacıların çalıştığı hattaki dolmuşların midibüs haline getirilmelerine karar vermiştir. (EK- 1 İl Trafik komisyonu Kararı)

İl Trafik Komisyonu kararı gereğince Nevşehir Belediye Encümeni 15.09.2004 tarih ve 2004/425 sayılı kararı ile minibüslerin midibüse çevrilmesi ile ilgili esasları belirlemiştir. (EK- 2 Encümen Kararı)

Encümen kararı doğrultusunda o tarihlerde hat sahibi olan işletmecilerle “minibüslerin belediye tipi midibüs haline getirilmeleri ile çalışma şartları ve esaslarının düzenlenmesine dair” sözleşmeler 01.10.2004 ve 06.10.2004 tarihinde noterde imzalanmıştır.

Bu sözleşmelerle ilgili olarak daha sonra 30 adet iptal davası açılmıştır. Bu davaların sonucunda, Mahkeme davaların görev yönünden reddine karar vermiştir. Mahkeme kararlarının gerekçelerinde “...eskiden beri yürütülen kamu hizmetinde kullanılan araçların tarafların mutabakata varmaları sonucu niteliklerinin belirlenerek, araç tiplerinin değiştirilmesini belirleyen ve çalışma şartlarını düzenleyen sözleşmeler, idarenin kamu gücünü kullanmak suretiyle tesis etmiş oldukları idari nitelikte sözleşme değil, karşılıklı irade serbestisi ile imzalan özel hukuk sözleşmesidir” ifadelerine yer verilmiştir. İdare mahkemesi Kararları Danıştay tarafından onaylanmak suretiyle kesinleşmiştir. Belirtilen Mahkeme ve Danıştay kararlarından birer adeti örnek olarak ekte sunulmaktadır. (EK-3 İdare Mahkemesi Kararı EK-4 Danıştay Kararı)

Yukarda belirtilen sözleşmeler 5393 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce yapılmış sözleşmelerdir. O tarihlerde dolmuş olarak çalışanlar hat sahibi olarak çalışmakta ve hat ücreti ödemekte olan kişilerdir. Hat satışında bir hakkın satımı söz konusu olduğundan bir süre kısıtlaması olamayacağı değerlendirildiğinden sözleşmelere süre konulmamıştır. 13.07.2005 tarihinde de 5393 sayılı Belediye Kanunu yürürlüğe girmiş ve yeni yasal düzenlemeler yapılmıştır.

Bilahare, Belediyemizce yapılan 8 adet hat ihalesi ile ilgili olarak açılan dava sonucunda; Kayseri 1.İdare Mahkemesi 29.11.2006 tarih ve E.2005/2709, K.2006/2636 sayılı kararı ile (EK- 5) Belediyemizce yapılan işlemlerde bir hukuka aykırılık bulunmadığını belirtmek suretiyle davanın reddine karar vermiştir. Bu karar Danıştay 8. Dairesinin 26.05.2008 tarih ve 2007/2195 Esas, 2008/3806 Karar numaralı ilamı ile (EK- 6) onanmış ve

kesinleşmiştir.

Belirtilen davalardan başka, özel halk otobüsü işletmecileri tarafından Belediyemize karşı iptal ve tazminat gibi çeşitli davalar açılmış bulunmaktadır. Kayıtlarımızın incelenmesinde yukarda belirtilenlerle beraber toplam 87 adet dava açıldığı görülmektedir. (EK- 7) Bu davalar ret ve karar verilmesine yer olmadığı kararları ile sonuçlanmıştır.

Görüldüğü üzere, şehrimizde devam eden özel halk otobüsü çalıştırılmasına ilişkin uygulamalar uzunca bir zamandan ve belirli hukuki süreçlerden geçmek suretiyle yerleşmiştir. Olayın hukuki boyutunda sadece Belediyemiz yer almamakta özel halk otobüsleri işletmecileri de bulunmaktadır. Ayrıca; bir kamu hizmeti olan toplu taşıma hizmetinin halkımıza en iyi şekilde verilmesi de zaruridir. Bütün bu hususlar birlikte değerlendirilmek suretiyle zaman içinde gerekli düzenlemeler yapılmaya çalışılacaktır.

Sonuç olarak

İdare cevabında şehrin taşımacılığı hakkında bilgi verildikten sonra yapılan uygulama ile buna karşı açılan davalar ve sonuçları hakkında açıklamalarda bulunulmuştur.

Bulguda belirtilen genel olarak her belediyenin muhatap olduğu ve fiili duruma göre sürdürülen bir konudur. Bu konunun da çözüme kavuşturulması gerekir.

Gerek 1580 sayılı gerekse 5393 sayılı Kanun'a göre toplu taşımaya ilişkin haklar Belediyeye aittir. Belediyeye ait olan bu hakkın Kanun çerçevesinde ihale yoluyla rekabete uygun, saydamlığı sağlayarak sürenin belirli olması gibi hususları da içerecek şekilde verilmesi gerekir. Bu yetki Belediye adına Belediye Meclisine aittir. Belediye Meclisince bu yönde alınan karara uygun olarak ve bu kararda verilen yetkiye dayanılarak ihale işlemleri ile ilgili olarak Belediye Encümenince de konuya ilişkin kararlar alınmasında hukuka aykırılık bulunmamaktadır. Bu çerçevede toplu taşıma hizmetleri bakımından görevli ve yetkili olan Belediyenin mevzuata uygun şekilde ihale yapmadan rekabetsiz bir şekilde ve bu konuda yetkili olmayan belediye başkanı tarafından izin verilebilmesi mümkün değildir.

Danıştay 13'üncü Dairesinin Esas No:2015 / 985, Karar No: 2015 / 3164 numaralı, Esas No:2014 / 384, Karar No: 2014 / 1950 numaralı, Esas No:2011 / 1134, Karar No: 2012 / 2226 numaralı ve Esas No:2014 / 1735, Karar No: 2014 / 2859 numaralı kararlarından da

açıkça anlaşılacağı üzere Belediyedeki yetkili organın kararıyla ihale yoluyla rekabete uygun, saydam bir şekilde süresinin belirli olması gibi hususları da içerecek şekilde ulaşımın verilmesi gerekir.

Toplu taşımacılık yapan özel halk otobüslerinden 57 tanesinin ilk olarak dolmuş şeklinde çalıştıkları ve 2004 ile 2005 yıllarında halk otobüsüne dönüştürüldüğü, bunların ilk verilme şeklinin ihaleli/ihalesiz olduğuyla ilgili bilgi tarafımıza verilemediği, 17 tanesinin ise 31.10.2005 ile 26.02.2007 tarihleri arasında ihale ile verildiği anlaşılmıştır. İhale ile verilmiş olmasına rağmen süre belirtilmemiştir. Bu hatların ruhsat ve imtiyaz şeklinde verilmediği, verilme şeklinin kiralama olduğu anlaşılmıştır. Danıştay 13'üncü Dairesinin Esas No:2015 / 985, Karar No: 2015 / 3164 numaralı kararında belirtildiği üzere kiralamalarda süre 10 yıllı sınırlıdır. Bu nedenle ihale ile verilen hatlardan 10 yıllık süreyi dolduranların ihale ile verilmesi gerekir. İhale ile verilen hatlardan en sonuncusunun 26.02.2007 tarihinde olduğu dikkate alındığında 10 yıllık süre 26.02.2017 tarihinde dolmuştur. Dolayısıyla 74 adet halk otobüsüne ait süre dolduğu için bu hatlar ihale suretiyle verilmelidir.

Toplu taşıma hizmetlerinin imtiyaz, kiralama ve ruhsat usullerinden biri ile üçüncü kişilere gördürülebilmesi mümkün olmakla birlikte her üç yöntem bakımından da bu hizmetin üçüncü kişilere gördürülmesinde mutlak olarak belirli bir sürenin öngörülmüş olması zorunludur. Kanunda öngörülen sürelerden daha uzun bir sürenin öngörülmesi ya da hiçbir şekilde süre öngörülmemesi durumlarında bu durumun hukuka aykırılık oluşturacağı kuşkusuzdur. Hukuka aykırı olarak tesis edilen işlemlerin ilgililer yönünden geleceğe yönelik olarak kazanılmış hak oluşturması ise mümkün değildir. İlgililerin hiçbir hilesi ya da idareyi yanıltan bir davranışı olmaksızın idarece tesis edilen mevzuata aykırı işlemlerin düzeltilmesi zorunlu olmakla birlikte, söz konusu hukuka aykırı işlemlerin ortadan kaldırıldığı tarihe kadar bu işlemlerin ilgililere sağlamış olduğu haklar ilgililer yönünden kazanılmış hak oluşturur. Bir başka deyişle, kazanılmış haktan bahsedilebilmesi ancak mevzuata aykırı işlemin ortadan kaldırıldığı tarihe kadar gerçekleşmiş olan haklar, yani geçmişe yönelik haklar yönünden mümkün olabilir.

Mevzuata aykırı işlemlerin, mevzuata aykırılıklarının tespit edildiği tarih itibarıyla hukuk düzeninden çıkarılmaları hukuk devletinin bir gereğidir. Bu nedenle, yukarıda açıklanan hususlar gözetildiğinde süresiz olarak yapılan ihale işleminin ortadan kaldırılması zorunludur. Bu kapsamda Belediyece toplu taşıma hizmetlerinin üçüncü kişilere

göndürülmesinin yöntemini belirleme ve bu konuda yeniden bir ihale yapıp yapmama konusunda Belediyenin takdir yetkisi bulunmakla birlikte, söz konusu hukuki durumun mevcut sözleşmelerin iptalini gerektireceği kuşkusuzdur. Bu konu en kısa sürede yeniden bir ihale yapılincaya kadar geçecek süre zarfında toplu taşıma hizmetlerinden yararlanan belde halkının mağduriyetine yol açmayacak şekilde çözümlenmelidir.

Yukarıda belirtildiği üzere 1580 ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre toplu taşımaya ilişkin haklar Belediyeye ait olduğuna göre, bu hakkın Kanun çerçevesinde ihale yoluyla rekabete uygun, saydam bir şekilde süresinin belirli olması gibi hususları da içerecek şekilde verilmesi gerekir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, toplu taşıma hizmetlerinin gördürülmesine ilişkin ihalede herhangi bir süre öngörülmemesi mevzuata aykırı olup, bu aykırılığı giderecek şekilde toplam 74 hat için yeni bir ihale yapılması zorunludur.

İhalesiz veya ihale ile verilen ve 10 yıllık süresi dolan toplam 74 adet halk otobüsüne ilişkin hakkın ihale suretiyle verilmesi için gerekli işlemler yapılmalıdır.

BULGU 5: 2015 Yılı Sayıştay Denetim Raporunun Belediye Meclisinde Görüşülmemesi

2016 yılında yapılan denetimlerde 2015 yılı Sayıştay Denetim Raporunun Belediye Meclisinde görüşülmediği tespit edilmiştir.

6085 sayılı Sayıştay Kanununun Denetim Süreci başlıklı 37 nci maddesinin (ç) fıkrasında, “*Raporların, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulması ve ilgili kamu idaresine gönderilmesi aşamalarında oluşur.*” hükmü yer almış ve Sayıştay Denetim Yönetmeliğinin Denetim Raporları başlıklı 35 inci maddesinin altıncı fıkrasında da, “*Rapor Değerlendirme Kurulunca merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarına ilişkin görüş verilen denetim raporları Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu ile birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur ve bilgi ve gereği için ilgili kamu idarelerine gönderilir. Kurulca görüş verilen mahalli idarelere ait denetim raporları ilgili mahalli idarelerin meclislerine bilgi ve gereği için gönderilir.*” düzenlemesi yapılmış, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 55 inci maddesinin son fıkrasında ise, “*Denetime ilişkin sonuçlar kamuoyuna açıklanır ve meclisin bilgisine sunulur.*” denilmiştir.

Sayıştay Başkanlığının 20.10.2016 gün ve 44022 sayılı yazı ve eki 2015 yılı Sayıştay Denetim Raporu 25.10.2016 gün ve 2798795-3949 sayılı evrak kayıt numarası ile Belediye kayıtlarına alındığı halde Kasım ayı Meclis toplantısına sunulmamıştır.

Mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere üst yönetici olan Belediye Başkanı tarafından Sayıştay denetim raporları belediye meclisine sunulmalı ve raporun maddelerinin görüşüldüğünün tutanaklarda yer alması sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 55. Maddesinde belirtilen "*Denetime ilişkin sonuçlar kamuoyuna açıklanır ve meclisin bilgisine sunulur.*" amir hükmü çerçevesinde tüm denetim sonuçları meclis bilgisine sunulacaktır.

Sonuç olarak Üst yönetici olan Belediye Başkanı tarafından Sayıştay denetim raporları Belediye Meclisine sunulması ve rapor maddelerinin görüşüldüğünün tutanaklarda yer alması için gerekli işlem yapılmalıdır.

BULGU 6: Bütçe Emanetleri Hesabına Alınan Tutarların Zamanında Ödenmeyerek İcra Yoluyla Ödenmesi

Belediyenin borcunu yükleniciye zamanında ödememesi nedeniyle yüklenicinin hak ettiği alacaklar icra yoluyla ödenmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 8'inci maddesinde her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu olduğu ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorunda olduğu, 32'nci maddesinde harcama yetkililerinin, harcama talimatlarının bütçe ilke ve esaslarına, kanun, tüzük ve yönetmelikler ile diğer mevzuata uygun olmasından, ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasından ve bu Kanun çerçevesinde yapmaları gereken diğer işlemlerden sorumlu olduğu, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 38'inci maddesinde,

belediyenin hak ve menfaatlerini korumanın belediye başkanının görev ve yetkisi olduğu ve 61'inci maddesinde ise Belediye başkanı ve harcama yetkisi verilen diğer görevlilerin, bütçe ödeneklerinin verimli, tutumlu ve yerinde harcanmasından sorumlu olduğu belirtilmiştir.

Aşağıdaki tabloda görüldüğü üzere yükleniciler belediyenin işini yapmıştır. Ancak yüklenici yaptığı hizmetin bedelini belediyeden zamanında alamadığı için icra yoluna giderek belediyeden alması gereken bedeli faizi ile birlikte tahsil etmiştir. Dolayısıyla belediye hizmet bedeli, faiz ve icra masraflarını ödeyerek ödemesi gereken asıl tutardan daha fazla ödeme yapmıştır. Dolayısıyla Belediyenin bütçe emanetine alınan tutarları zamanında ödeyerek yüklenicinin icra yoluna gitmesini engellemesi gerekmektedir. Böylelikle belediye icra masrafı ve faiz gibi masrafları karşılamak zorunda kalmayacaktır.

İşi yaptırmadan önce Belediyenin gelir ve gider durumunu değerlendirmesi kaynaklarını etkili, ekonomik, verimli kullanmasını sağlayacaktır.

Tablo 3: Bütçe Emanetinde Yer Alan Tutarlara İlişkin Tablo

İşin Adı	Ödenmesi Gereken Tarih	Bütçe Emanetin e Alınan Tutar	İcra ile Ödenen Tutarın Tarihi	İcra ile Ödenen Tutar	Fark
KALE ETRAFI TEMİZLİK İŞİ	15-20/05 15-20/06 15-20/07 2016	82.056,91	23.12.2016 26.12.2016	65.056,91 38.550,16	21.550,16
AĞAÇ SÖKME MAK. ALIM İŞİ	18.03.2016 18.04.2016 18.05.2016	220.000,00	21.09.2016 15.12.2016	220.000,00 31.962,11	31.962,11
İLKÖĞRETİM OKULLARI GENEL ONARIM İŞİ	29.01.2016	29.415,00	15.12.2016	35.044,52	5.629,52
İLKÖĞRETİM OKULLARI GENEL ONARIM İŞİ	07.03.2016	184.131,50	21.09.2016	219.488,16	35.356,66
KİLİTLİ PARKE YOL YAPIM İŞİ	20-30 HAZİRAN 2016	50.278,70	20.09.2016	59.572,88	9.294,18
KİLİTLİ PARKE YOL YAPIM İŞİ	20-30 HAZİRAN	39.669,26	20.09.2016	47.084,59	7.415,33

	2016				
KİLİTLİ PARKE YOL YAPIM İŞİ	20-30 HAZİRAN 2016	45.612,42	19.09.2016	54.073,27	8.460,85
KİLİTLİ PARKE YOL YAPIM İŞİ	20-28/02 20-30/03 20-30/04 2016	220.844,34	19.09.2016	261.947,28	41.102,94
HÜKÜMET MEYDANI GEN. ONARIM İŞİ	22.01.2016	336.692,18	17.05.2016 13.06.2016 19.09.2016	151.000,00 86.289,66 148.517,88	49.115,36
ARAÇ ALIM İŞİ	13.07.2016	158.654,86	22.08.2016	177.728,15	19.073,29
ARAÇ ALIM İŞİ	13.08.2016	158.654,86	22.08.2016	177.718,65	19.063,79
KİLİTLİ PARKE YOL YAPIM İŞİ	20-30 MAYIS 2016	50.278,71	05.08.2016	59.330,94	9.052,23
KİLİTLİ PARKE YOL YAPIM İŞİ	20-30 MAYIS 2016	45.612,44	05.08.2016	53.860,15	8.247,71
KİLİTLİ PARKE YOL YAPIM İŞİ	20-30 MAYIS 2016	39.669,22	05.08.2016	46.892,23	7.223,01
KİLİTLİ PARKE YOL YAPIM İŞİ	20-28 NİSAN 2016	39.669,22	05.08.2016	47.186,75	7.517,53
KİLİTLİ PARKE YOL YAPIM İŞİ	20-28 NİSAN 2016	45.612,44	05.08.2016	54.195,94	8.583,50
KİLİTLİ PARKE YOL YAPIM İŞİ	20-28 NİSAN 2016	50.278,71	18.07.2016	59.488,65	9.209,94
KİLİTLİ PARKE YOL YAPIM İŞİ	20-30 MART 2016	39.669,22	18.07.2016	47.275,32	7.606,10
KİLİTLİ PARKE YOL YAPIM İŞİ	20-30/09 20-30/10 20-30/11 20-30/12 2015 20-30/01 2016	251.393,55	15.06.2016	291.460,88	40.067,33
KİLİTLİ PARKE YOL YAPIM İŞİ	20-30 MART 2016	45.612,44	17.05.2016	55.732,14	10.119,70
KİLİTLİ PARKE YOL YAPIM İŞİ	20-30/09 20-30/10 20-30/11 20-30/12 2015 20-30/01 2016	228.062,20	17.05.2016	273.746,96	45.684,76
KALE ETRAFI TEMİZLİK İŞİ	15-20/12 2015 15-20/01 15-20/02 15-20/03	110.880,72	17.05.2016	134.571,13	23.690,41

	2016					
KİLİTLİ PARKE YOL YAPIM İŞİ	20-28 ŞUBAT 2016	45.612,44	12.05.2016	53.940,02	8.327,58	
KİLİTLİ PARKE YOL YAPIM İŞİ	20-28 ŞUBAT 2016	50.278,71	12.05.2016	59.417,38	9.138,67	
KİLİTLİ PARKE YOL YAPIM İŞİ	20-30 MART 2016	50.278,71	12.05.2016	59.027,97	8.749,26	
SU ENDEKS AÇMA KAPAMA	15-20 OCAK 2016	20.000,00	05.05.2016	23.678,28	3.678,28	
HALİHAZIR HARİTA GÜNCELLEMESİ HİZMET ALIM İŞİ	10.10.2015	15.000,00	04.05.2016	17.590,74	2.590,74	
KİLİTLİ PARKE YOL YAPIM İŞİ	20-28 ŞUBAT 2016	39.669,22	12.04.2016	46.666,21	6.996,99	
KİLİTLİ PARKE YOL YAPIM İŞİ	20-30/09 20-30/10 20-30/11 20-30/12 2015 20-30/01 2016	198.346,10	12.04.2016	228.083,21	29.737,11	
KİLİTLİ PARKE YOL YAPIM İŞİ	20-30/09 20-30/10 20-30/11 20-30/12 2015 20-30/01 20-28/02 2016	345.876,00	24.02.2016 24.03.2016	210.000,00 199.613,97	63.737,97	
PERSONEL DESTEK ALIM İŞİ	15-20 EKİM 2015	99.891,10	02.02.2016 04.02.2016	50.891,10 64.828,68	15.828,68	
						573.811,69

Kamu idaresi cevabında; A) Nevşehir ilinin hızlı bir büyüme potansiyelinin olması, turizm açısından İç Anadolu'nun en önemli merkezlerinden birisinin olması ve ilimizin genişlemesine bağlı olarak artan potansiyeli de dikkate alındığında finansman açısından sorunlar yaşamaktayız. Nüfusa bağlı olarak merkezi hükümetten alınan tutarların yapılan hizmetleri yetiştirmemesi ve merkezi hükümetten kişi başına alınan vergi gelirleri payının şehrimiz sınırları içerisindeki gerekse dışarıdan turizm amaçlı gelen kişilerinde birleşmesiyle oluşan potansiyelle yetmemesi belediyemizin gerek bütçesine gerekse mali yapısını her geçen gün zorlamaktadır. Bundan sonra emanet hesaplarında yer alan tutarların zamanında ve sırasında ödenebilmesi için gerekli dikkat ve özen gösterilecektir.

B) Yükleniciler tarafından Belediyemize karşı yerine getirilen yükümlülükleri karşılığında Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği çerçevesinde ilgili belediye birimlerince gerçekleştirme işlemleri tamamlanarak Mali Hizmetler Müdürlüğümüze gönderilen ödeme emri belgeleri muhasebeleştirilerek, nakit yeterli olduğunda ödenmek üzere bütçe emanetleri hesabına alınmakta ve buradan ödeme işlemleri gerçekleştirilmektedir. Ancak bazen nakdin yeterli olmaması durumunda ödeme işlemlerinde aksamalar yaşanabilmektedir. Ödemelerin nakit durumuna göre icra işlemine gerek kalmaksızın yapılabilmesine yönelik gerekli çalışmalar yapılmaktadır.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, Nevşehir'in büyümesine bağlı olarak mali açıdan zorlandığını, nakdin yeterli olmaması durumunda bütçe emanetine alınarak ödeme işleminin yapıldığını, emanet hesaplarında yer alan tutarların zamanında ve sırasında ödenebilmesi için gerekli dikkat ve özenin gösterileceği belirtilmiştir.

Belediyenin bir işi yaptırmadan önce iyi bir planlama yapması gerekir. Planlama yapılmadan iş yaptırılması sonucu yüklenici yaptığı hizmetin bedelini Belediyeden zamanında alamadığı için icra yoluna giderek belediyeden alması gereken bedeli faizi ile birlikte tahsil etmiştir. Dolayısıyla ödenecek bedele ilaveten faiz, avukatlık gideri ve icra masraflarını ödemek zorunda kalmıştır. Belediyenin bütçe emanetine alınan tutarları zamanında ödeyerek yüklenicinin icra yoluna gitmesini engellemesinin yolunun da iyi bir planlamadan geçmektedir.

Belediyenin gelir ve gider durumunu değerlendirerek iş yaptırmasının kaynakları etkili, ekonomik ve verimli kullanmasına katkı sağlayacaktır.

BULGU 7: Avukatlık Hizmetinin Doğrudan Teminle Hizmet Satın Alınması Şeklinde Yapılması

Nevşehir Belediyesinin doğrudan temin yoluyla avukatlık hizmetini aldığı, avukat ile imzalanan sözleşmeye karşı tarafça belediye lehine hükmedilen icra vekâlet ücretlerinin avukata ait olduğu şeklinde hüküm konulduğu görülmüştür.

Avukatlık hizmeti alımına ait doğrudan temin teklifinde işin niteliği Belediyemizin

özel hukuka tabi olan alacaklarının tahsili için avukatlık hizmeti alınması olarak yazılmış ve işin başlangıcı 01.01.2016 ve bitişi 31.12.2016 olarak belirtilmiştir.

Doğrudan temin ve teklif aşamasında olmayan hususlar avukat ile yapılan sözleşmede düzenlenmiştir. Sözleşmenin “Ücret” başlıklı 3’üncü maddesinde,

A)İcra Ceza Mahkemesince hükmedilen ve borçlusundan tahsil edilen vekâlet ücretinin tamamı avukata ait olacak ve bizzat avukat tarafından ilgisinden tahsil edilecektir.

B)İcra takipleri ve icra ceza mahkemesinden dolayı avukata ayrıca vekâlet ücreti ödenmeyecek olup, borçludan tahsil edilen vekâlet ücretinin tamamı avukata ait olacaktır. İcra takibi dolayısı ile Borçludan kısmi tahsilât yapılması halinde avukat vekâlet ücretini BK100 madde gereğince öncelikle mahsup edecektir. İcra takipleri nedeni ile icra ceza mahkemesince mahkemeler ve icra daireleri tarafından tahakkuk ettirilen ve borçlulardan tahsil edilen vekâlet ücretinin tamamı avukata aittir.

Sözleşme gereğince karşı taraftan tahsil edilecek olan vekâlet ücreti ile ilgili ödenecek vergiler gibi mali konular tamamen Avukatın sorumluluk ve yükümlülüğündedir.

C)Belediye, avukata verdiği dava ve icra takiplerinin buldukları safhada durdurmak, takside bağlamak, feragat, kabul, sulh ile sonuçlandırılmak, başka avukata vermek veya diğer avukatlarla birlikte takip ettirme yetkisine sahiptir.

Bu gibi hallerde aşağıdaki hükümler uygulanacaktır;

a)Belediye tarafından davadan veya icra takibinden feragat edilmesi veya dava ve icra takibinin kabul edilmesi, belediye nezdinde taksitlendirme yapılması veya sulh olunması halinde, avukata avukatlık asgari ücret tarifesine göre hesaplanacak ücretin $\frac{3}{4}$ ’ü ödenecektir.

b)Dava ve icra takibinin diğer avukatlarla birlikte takip ettirilmesi halinde avukata bu maddenin avukatlık asgari ücret tarifesine göre ödenmesi mümkün hale gelen vekalet ücretinin, davayı takip eden avukat sayısına bölünmesi ile bulunacak kısmı ödenecektir.

c)Yürütülmekte olan işin avukattan alınması halinde, iş kendinden alınmış olan avukata belediye tarafından vekâlet ücretinin $\frac{2}{4}$ ’ü ödenir. Avukat da bunun dışında başka bir vekâlet ücreti talep edemez.

C)Avukatın sözleşmeyi feshetmesi ve işi bırakması halinde avukat, belediyeden vekâlet

ücreti veya ne adla olursa olsun herhangi bir talepte bulunamaz.”

denilmiştir.

Vekâlet ücreti avukatın değil tarafın hakkıdır. Anayasa Mahkemesinin 2012/615 başvuru numaralı ve 21.11.2013 tarihli bireysel başvuru kararında, “6100 sayılı Kanun'un 330. maddesinde açıkça, takdir olunacak vekâlet ücretine taraf lehine karar verileceği ifade edilmiştir. Bu maddenin gerekçesinde 1136 sayılı Kanun'un 164. maddesinin beşinci fıkrasında geçen 'vekâlet ücreti avukata aittir' hükmünün kararın taraflar için oluşturulduğu ve onların lehlerine ve aleyhlerine sonuç yaratacağı prensibinin uygulanmasına engel olmadığı, 1136 sayılı Kanun'daki hükmün avukat ile müvekkil arasındaki hukuki ilişkide geçerli olacağı, düzenlemede geçen vekâlet ücretinin avukatla müvekkili arasında yapılan sözleşmede geçen ücret olmadığı, mahkemece taraf lehine hükmedilen yargılama giderleri kapsamında bir ücret olduğu belirtilmiştir. Konuyla ilgili yerleşik Yargıtay içtihatları da bu yöndedir.” denildikten sonra aynı kararda, “mahkemelerce hükmedilen vekâlet ücretinin yargılama giderlerinden ve tarafların hak ve yükümlülüğünde olduğu ve 1136 sayılı Kanun'un 164. maddesinde yer alan hükmün vekiile asil arasında çıkması muhtemel uyuşmazlıkları düzenlemek amacıyla öngörüldüğü hususunda içtihat oluşturulmuştur.” ifadesi yer almıştır.

Bu karardan mahkemece hükmedilen vekâlet ücretinin tarafın hakkı olduğu açıktır. Yani vekâlet ücreti belediyenin hakkıdır. Belediyenin hakkı olan ve mahkemelerce hükmedilen vekâlet ücretinin sözleşmeyle avukata verilmesi mümkün değildir. Yargılama gideri olan ve mahkemelerce hükmedilen vekâlet ücreti konusunda özel kanunun 6100 sayılı Kanun olduğu görülmektedir. Yargıtay içtihatlarında vekâlet ücreti yargılama giderlerinin bir parçası olarak kabul edilmekte ve asil lehine hükmedilmesi gereken bir hak olduğu konusunda istikrarlı şekilde kararlar vermektedir. Bu durumda 6100 sayılı Kanun ve yerleşik mahkeme içtihatlarına göre mahkemelerin yargılama giderleri kapsamında hükmettikleri vekâlet ücretinin, taraflar lehine bir hak ya da aleyhine bir yükümlülük doğurduğu anlaşılmaktadır. Avukata verdiği hizmet karşılığı ücret ödenmekte olup, mahkemelerce belediye lehine hükmedilen vekâlet ücreti yargılama gideri olduğundan dolayı belediyenin hakkı ve geliridir. Kanunla verilmiş hak sözleşme ile avukata devredilemez.

Nevşehir Belediyesinin avukatı Hukuk İşleri Müdür kadrosunda olup, ayrıca norm kadroya göre bulunan 4 avukat kadrosu da boştur. Avukatlık hizmetinin kısmi veya tam zamanlı sözleşmeli personel çalıştırılması hükümlerine göre yürütülmesi gerekmektedir.

Avukatla imzalanan sözleşmede ödenecek ücret öngörülebilir ve belirli değildir. Hizmet satın alınmasının olabileceği kabul edilmesi halinde ödenecek ücret dosya bazında belirlenerek teklif alınmalıdır. 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 18'inci maddesine göre özel avukattan hizmet alınması mümkün olmakla birlikte 5393 sayılı Kanun'a göre özel avukattan hizmet alınması mümkün değildir.

Kurumun ihtiyaç duyduğu avukatlık hizmetini 5393 sayılı Kanun ve diğer mevzuat hükümlerine göre sağlaması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; a) Belediyemizde 4 adet avukat kadrosu bulunmasına rağmen bu kadrolar boş durumdadır. Belediyemizin taraf olduğu adli ve idari tüm davalar avukat statüsüne sahip Hukuk İşleri Müdürü tarafından görevlendirme yoluyla takip edilmekte olup, davalarla ilgili bir hizmet alımı söz konusu değildir.

Ancak, Belediyemizde avukat kadrolarının boş olması sebebiyle; özel eğitim, ihtisas ve izin gerektiren avukatlık hizmetinin, sadece bu nitelikleri taşıyanlarca yerine getirilmesi gereken nitelikli bir hizmet olması nedeniyle, bu niteliklere haiz yeterli kamu görevlisinin bulunmaması durumunda zorunlu hukuki hizmetlerin karşılanması ile kamu hizmetlerinin sürekliliği ve aksamadan yürütülmesini temin amacıyla sadece özel hukuka tabi alacaklara yönelik icra takipleri için doğrudan temin usulüyle hizmet alımı yoluna gidilmiştir.

b) Bu hizmet alımında; Avukat tarafından icra takipleri sonuçlandırıldığında karşı taraftan tahsil edilen vekalet ücretleri alınmakta olup hizmet alınan avukata belediye bütçesinden ücret mahiyetinde bir ödeme yapılmamaktadır.

Gerek sözleşmeli, gerekse kadrolu avukat çalıştırılmasında personellere ayrıca ücret ödenmesi gerekmektedir. Hizmet alınan avukata belediye bütçesinden bir ödeme yapılmaması dikkate alındığında; icrai alacakların takibi için yapılabilecek diğer usullere göre maddi olarak Belediyenin menfaatinin söz konusu olduğu son derece açıktır.

6100 sayılı kanuna göre daha özel mahiyette olan 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 164.maddesinin son fıkrasında "Dava sonunda, kararlar tarifeye dayanılarak karşı tarafa yüklenecek vekalet ücreti avukata aittir. Bu ücret, iş sahibinin borcu nedeniyle takas ve mahsup edilemez, haczedilemez." Hükmü bulunmaktadır.

6100 sayılı Kanundaki taraf lehine hükmedilir hükmünde “hüküm tesisi” 1136 sayılı kanunda avukata aittir hükmünde ise “aidiyet” düzenlenmiştir. Davanın tarafı olmayan bir kimse lehine veya aleyhine bir davada hüküm kurulamayacağından yargılama konusu ve yargılama giderlerine davanın tarafları hakkında hükmedilmesi usul hukukunun bir gereğidir. Bundan sonrası için ise, vekille takip edilen işlere ilişkin olarak özel hüküm olan avukatlık kanunu devreye girmekte ve ücretin avukata ait olacağı hüküm altına alınmaktadır. Bu itibarla; Belediyemizce yapılan hizmet alımında karşı taraftan alınan vekalet ücretinin avukata ait olacağına dair düzenlenme hukuka uygundur.

c) Nevşehir Belediye meclisinin 01.08.2008 tarihli toplantısında kabul edilen Nevşehir Belediyesi Hukuk İşleri Müdürlüğü Görev Ve Çalışma Esasları Yönetmeliği'nin “Görev, Yetki Ve Sorumluluklar” başlıklı 6. Maddesinin (1) bendinde “Ekonomiklik, üretkenlik, yüksek verimlilik ve performans artırıcı etki oluşturmak amacıyla mer’i mevzuat ve stratejik hedefler çerçevesinde dış hizmet alım yoluyla yapılması mümkün olan hizmetleri uzman özel ve/veya tüzel kişilere usulüne uygun yaptırmak” hükmü bulunmaktadır.

d) İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü'nün 14.05.2012 tarih ve 12724 sayılı yazısında memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yürütülmesi zorunlu olmayan hizmetlerin genel hükümler çerçevesinde hizmet satın alma yoluyla karşılanabileceği bildirilmiştir. (EK 1)

e) Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından İçişleri Bakanlığına yazılan 08/04/2005 tarih ve B.07.0.BMK.0.19.115719-183/6124 sayılı yazıda da başka bir mahalli idare olan İl Özel İdare Müdürlüğü'nün mahkeme ve icra dairelerinde devam eden davalarının mali boyutu ile avukatlık hizmeti satın alınması halinde ödenecek ücretlerin birlikte değerlendirilerek, avukatlık hizmeti satın alınmasının gerekli ve yararlı olacağı tespit edilmesi halinde, 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinde belirtilen esas ve usullere uyulmak suretiyle doğrudan avukatlık hizmeti satın alınmasının mümkün olduğu mütalaa edilmiş bulunmaktadır. (EK 2)

f) Sayıştay Temyiz Kurulunun 11.11.2008 tarih ve 30411 numaralı kararında “Özel eğitim, ihtisas ve izin gerektiren avukatlık hizmetinin, sadece bu nitelikleri taşıyanlarca yerine getirilmesi gereken nitelikli bir hizmet olması nedeniyle, bu niteliklere haiz yeterli kamu görevlisinin bulunmaması durumunda zorunlu hukuki hizmetlerin karşılanması ile kamu hizmetlerinin sürekliliği ve aksamadan yürütülmesini temin amacıyla gerçekleştirilmiş bir

hizmet alımı olarak değerlendirileceğinden, Maliye Bakanlığı izni ve vizesi olmaksızın Belediye Encümen Kararı üzerine yapılan avukatlık hizmet sözleşmesinden kaynaklanan ödemede hukuka aykırılık bulunmadığı” kararı verilmiştir. (EK 3)

g) 5393 sayılı Belediye Kanununun 60. Maddesinde Belediyenin giderleri sayılmıştır. Maddenin 1) bendinde “Avukatlık, danışmanlık ve denetim hizmetleri karşılığı yapılacak ödemeler.” Belediyenin giderleri arasında sayılmış olup, bu husus Belediyelerce avukatlık hizmeti alınabileceğini açıkça göstermektedir.

h) Bulguda sözü edilen sözleşme hükümleri; feragat, kabul, başka avukata takip ettirme, işin avukattan alınması, avukatın işi bırakması gibi özel ve istisnai durumlara ait düzenlemeler olup uygulaması olmamıştır. Yukarıda açıklandığı üzere; hizmet alınan avukata belediye bütçesinden ücret mahiyetinde bir ödeme yapılmamaktadır.

Yukarıda arz ve izah edilen sebeplerle, yeterli kamu görevlisinin bulunmaması durumunda zorunlu hukuki hizmetlerin karşılanması ile kamu hizmetlerinin sürekliliği ve aksamadan yürütülmesini temin amacıyla, icra takipleri için ücreti karşı taraftan alınmak kaydıyla doğrudan avukatlık hizmeti alınmasının mümkün olduğu değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak Nevşehir Belediyesinin doğrudan temin yoluyla avukatlık hizmeti alıp alamayacağı ile imzalanan sözleşmeye karşı tarafça Belediye lehine hükmedilen icra vekâlet ücretlerinin avukata ait olduğu şeklinde hüküm konulmasının mümkün olup olmadığının çözümlenmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında yer verilen hususlar aşağıda irdelenmiştir.

- Davalarla ilgili bir hizmet alımı söz konusu olmadığı, Belediyede avukat kadrolarının boş olduğu, özel eğitim, ihtisas ve izin gerektiren avukatlık hizmetinin, sadece bu nitelikleri taşıyanlarca yerine getirilmesi gereken nitelikli bir hizmet olduğu, bu niteliklere haiz yeterli kamu görevlisinin bulunmaması durumunda zorunlu hukuki hizmetlerin karşılanması ile kamu hizmetlerinin sürekliliği ve aksamadan yürütülmesini temin amacıyla sadece özel hukuka tabi alacaklara yönelik icra takipleri için doğrudan temin usulüyle hizmet alımı yoluna gidildiği ifade edilmiştir. Belediyede avukat kadrolarının boş olması konusu idari bir karardır. Avukat ile imzalanan sözleşmenin “Ücret” başlıklı 3’üncü maddesinden de anlaşılacağı üzere alınan avukatlık hizmeti icra takiplerine yönelik olup avukatlığın içinde özel bir eğitim ve

ihhtisas gerektiren bir alan değildir.

- Bu hizmet alımı karşılığında Avukat tarafından icra takipleri sonuçlandırıldığında karşı taraftan tahsil edilen vekâlet ücretlerinin alındığı, hizmet alınan avukata belediye bütçesinden ücret mahiyetinde bir ödeme yapılmadığı ifade edilmiştir. Avukatın vekâlet ücretini direkt alması kabul edilemez. Avukat kamu gücüne dayanarak bu geliri elde etmektedir. Belediyenin geliri olması gereken vekâlet ücretinin ne kadar olduğu ve avukatın ne kadar vekâlet ücreti aldığı belli değildir. Avukatın alacağı vekâlet ücreti öngörülebilir ve belirli değildir.

- Gerek sözleşmeli, gerekse kadrolu avukat çalıştırılmasında personellere ayrıca ücret ödeneceği, hizmet alınan avukata belediye bütçesinden bir ödeme yapılmadığı, icrai alacakların takibi için yapılabilecek diğer usullere göre maddi olarak Belediyenin menfaatinin söz konusu olduğu ifade edilmiştir. Ancak alıştırılacak avukata ücret ödeneceği doğru olmakla birlikte Belediyenin mahrum kalacağı vekâlet ücreti göz ardı edilmektedir. Bu uygulamanın Belediyenin menfaatine olduğu kanaatine hangi veriye istinaden ulaşıldığı anlaşılamamıştır.

- Vekalet ücretinin avukata ait olduğu belirtilmiş ise de Bulguda yer alan Anayasa Mahkemesinin 2012/615 başvuru numaralı ve 21.11.2013 tarihli bireysel başvuru kararında belirtildiği üzere vekâlet ücreti avukatın değil tarafın hakkıdır.

- 657 sayılı Kanun ile 5393 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesi üst norm olduğundan dolayı Nevşehir Belediyesi Hukuk İşleri Müdürlüğü Görev Ve alışma Esasları Yönetmelik hükmü yerine üst normlara bakılması gerekir.

- İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünün 14.05.2012 tarih ve 12724 sayılı yazısında Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikle ilgili Danıştay'ın kararlarından bahsedilerek Danıştay'ın mahalli idarelerin hizmet satın alma yöntemini hukuka aykırı bulmadığı, bu yöntemin esas kabul edilmesinin hukuka aykırı bulunduğu belirtilmiştir. Söz konusu yazının Bulgu ile ilgisi bulunmamaktadır.

- Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğünün 08/04/2005 tarih ve B.07.0.BMK.0.19.115719-183/6124 sayılı yazında, 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 36'ncı maddesinin üçüncü fıkrasına göre sözleşmeli avukat çalıştırılabileceği, İl Özel İdare

Müdürlüğünün mahkeme ve icra dairelerinde devam eden davalarının mali boyutu ile avukatlık hizmeti satın alınması halinde ödenecek ücretlerin birlikte değerlendirilerek, avukatlık hizmeti satın alınmasının gerekli ve yararlı olacağı tespit edilmesinde, 4734 sayılı Kanunun 22'nci maddesinde belirtilen esas ve usullere uyulmak suretiyle doğrudan avukatlık hizmeti satın alınmasının mümkün olduğu belirtilmiştir. Nevşehir Belediyesinin doğrudan aldığı avukatlık hizmeti 4734 sayılı Kanunun 22'nci maddesinde belirtilen esas ve usullere uymamaktadır. Maliye Bakanlığı yazısı doğrudan alınan avukatlık hizmetinin dayanağı değildir.

Sayıştay Temyiz Kurulunun 11.11.2008 tarih ve 30411 numaralı kararının incelenmesinde, mevcut kadrolu avukatın maaşını aşmayacak şekilde anlaşma yapılarak sözleşme yapıldığı, özel eğitim, ihtisas ve izin gerektiren avukatlık hizmetinin, sadece bu nitelikleri taşıyanlarca yerine getirilmesi gereken nitelikli bir hizmet olması nedeniyle, bu niteliklere haiz yeterli kamu görevlisi yok ise zorunlu hukuki hizmetlerin çözümü ile kamu hizmetlerinin sürekliliği ve aksamadan yürütülmesini temin amacıyla gerçekleştirilmiş bir hizmet alımı olarak değerlendirilerek tazmin hükmünün kaldırıldığı görülmektedir. Nevşehir Belediyesindeki doğrudan hizmet alınan durum Temyiz Kurulu kararına uymamaktadır.

- 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin giderleri" başlıklı 60'ncı maddesinde, Avukatlık, danışmanlık ve denetim hizmetleri karşılığı yapılacak ödemelerin sayılmasının Belediyelerce avukatlık hizmeti alınabileceğini açıkça göstermektedir. Denilmiş ise de, İdarenin 5393 sayılı Kanun'un 60'ncü maddesinden bahsedip bu kanaate nasıl ulaştığı anlaşılamamıştır. Çünkü avukatlık hizmetinin doğrudan alınması 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinde belirtilmiş, yukarıda belirtildiği üzere de Nevşehir Belediyesinin aldığı avukatlık hizmeti bu maddeye uymamaktadır.

Bulguda belirtildiği üzere 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 18'inci maddesine göre özel avukattan hizmet alınması mümkün olmakla birlikte 5393 sayılı Kanun'a göre özel avukattan hizmet alınması mümkün değildir.

Yukarıda yapılan açıklamalar sonucunda, Norm kadroda 4 avukat kadrosu olduğuna göre, ihtiyaç duyulan kadro kadar atama yapılabileceği gibi kısmi veya tam zamanlı sözleşmeli personel çalıştırılması hükümlerine göre de yürütülebilir. Avukatla imzalanan sözleşmede ödenecek ücretin öngörülebilir ve belirli olmadığı göz önüne alındığında, avukattan doğrudan hizmet satın alınmasının olabileceği kabul edilmesi halinde ödenecek

ücretin somut olarak belirlenmesinin gerektiği açıktır.

Kurum ihtiyaç duyduğu avukatlık hizmetini mevzuatın izin vermediği doğrudan hizmet alma yerine 5393 sayılı Kanun ve diğer mevzuat hükümlerine göre sağlamalıdır.

BULGU 8: Belediye Hizmet Binasının Yapımının Süresinde Bitirilmemesine Rağmen İhtarnameye İşin Bitirilmesi İçin Süre Belirtilmemesi

2015/99104 ihale kayıt numaralı Belediye Hizmet Binası yapım işinde iş süresinde bitirilmemesi nedeniyle çekilen ihtarnamede işin bitirilmesi için gerekli süre belirtilmemiştir.

4735 sayılı Kanun'un 20'nci maddesinde, yüklenicinin taahhüdünü ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi veya işi süresinde bitirmemesi üzerine, ihale dokümanında belirlenen oranda gecikme cezası uygulanmak üzere, idarenin en az on gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen ihtarına rağmen aynı durumun devam etmesi ile sözleşmenin uygulanması sırasında yüklenicinin 25'inci maddede sayılan yasak fiil veya davranışlarda bulunduğu tespit edilmesi hallerinde, ayrıca protesto çekmeye gerek kalmaksızın kesin teminat ve varsa ek kesin teminatlar gelir kaydedileceği ve sözleşmenin feshedilerek hesabı genel hükümlere göre tasfiye edileceği, 22'nci maddesinde, 20'nci maddenin (a) bendine göre belirlenen sürenin bitimi, 20'nci maddenin (b) bendi göre ise tespit tarihi itibarıyla sözleşmenin feshedilmiş sayılacağı, bu tarihleri izleyen yedi gün içinde idare tarafından fesih kararı alınacağı ve bu kararın karar tarihini izleyen beş gün içinde yükleniciye bildirileceği, 19, 20 ve 21'inci maddelere göre sözleşmenin feshedilmesi halinde, kesin teminat ve varsa ek kesin teminatlar alındığı tarihten gelir kaydedileceği tarihe kadar Devlet İstatistik Enstitüsünce yayımlanan aylık toptan eşya fiyat endeksine göre güncelleneceği ve güncellenen tutar ile kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların tutarı arasındaki farkın yükleniciden tahsil edileceği, 25'inci maddesinin (f) fıkrasında, mücbir sebepler dışında, ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak taahhüdünü yerine getirmemek yasak fiil ve davranış olarak sayılmış, 26'ncı maddesinde, 25'inci maddede belirtilen fiil veya davranışlarda buldukları tespit edilenler hakkında fiil veya davranışlarının özelliğine göre, bir yıldan az olmamak üzere iki yıla kadar bütün kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verileceği, belediyeler için yasaklama kararının İçişleri Bakanlığı tarafından verileceği, bu fiil veya davranışlarda buldukları tespit edilenlerin

yasaklama kararının yürürlüğe girdiği tarihe kadar aynı idare tarafından yapılacak ihalelere de iştirak ettirilmeyeceği, yasaklama kararlarının, yasaklamayı gerektiren fiil veya davranışın tespit edildiği tarihi izleyen en geç kırkbeş gün içinde verileceği, verilen bu kararın Resmi Gazetede yayımlanmak üzere en geç onbeş gün içinde gönderileceği ve yayımı tarihinde yürürlüğe gireceği, idarelerin 25'inci maddede belirtilen yasaklamayı gerektirir bir durumla karşılaştıkları takdirde, gereğinin yapılması için bu durumu ilgili veya bağlı bulunulan bakanlığa bildirmekle yükümlü oldukları belirtilmiştir. Yapım İşleri Genel Şartnamesinin "Sözleşmenin feshi ve tasfiye durumları" başlıklı 47'nci maddesinde de Kanun ve sözleşmede yer alan aynı nitelikteki düzenlemeler yapılmıştır.

25.08.2015 günü yapılan ihale aynı gün onaylanmıştır. İşin süresi işyeri tesliminin yapıldığı 16.09.2015 gününden itibaren 350 takvim günü olarak belirlenmiştir. Bu bilgilere göre işin 30.08.2016 tarihine kadar bitirilmesi gerekir. 30.08.2016 tarihi itibarıyla iş bitirilmemiştir. 01.09.2016 tarihi itibarıyla yapılan tespit tutanağına göre inşaat imalatlarının işin tamamına oranı % 87,64 olup gerçekleşme oranı % 25,18, elektrik tesisatı imalatlarının işin tamamına oranı % 5,83 olup gerçekleşme oranı % 0, mekanik tesisatı imalatlarının işin tamamında oranı % 6,53 olup gerçekleşme oranı % 0 olarak belirlenmiştir. 31.08.2016 gün ve 14159 numaralı Nevşehir 1 inci noterliği kanalıyla çekilen ihtarnamede, "Taahhüdünüz altında bulunan Belediye Hizmet Binası Yapım İşine ait sözleşme 16.09.2015 tarihinde imzalanmış olup işlerin teslimi 16.09.2015 tarihinde yapılmıştır. Yapım işine ait sözleşmenin 9.2 maddesi ve idaremize sunmuş olduğunuz iş programına göre yüklenici taahhüdün tümünü işyeri teslim tarihinden itibaren 350 gün içerisinde tamamlanarak geçici kabule hazır hale getirmek zorundadır. Bahsi geçen süre 30/08/2016 tarihi itibarı ile dolmuş ve söz konusu yapım işi bitirilmemiştir. Yapım işi sözleşmesinin 25.2 maddesi uyarınca iş süresi içerisinde tamamlanamadığında gecikilen her gün için 12.363.000,00TL toplam sözleşme bedelinin %0,05 (onbindebeş)'i olan 6.181,5TL gecikme cezası uygulanacaktır. Tarafınızdan taahhüt edilmiş olan yapım işine ait uygulanacak olan gecikme cezası sürecinde işin bitirilemeyeceği anlaşıldığı takdirde 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ile yapım işleri genel şartnamesi hükümleri kapsamında yapım işi sözleşmesi idaremiz tarafından feshedilecek olduğunu ihtaren bildiririm." ifadesi yer almıştır.

İhtarnamede ceza kesileceği belirtilmiş olmasına rağmen ne kadar sürede işi geçici kabule hazır hale getirileceği konusunda süre belirtilmemiştir. İşin bitirilmesi gereken tarih itibarıyla işin yaklaşık % 75'lik kısmı yapılmamıştır. Yukarıda belirtilen mevzuata göre en az

on süreli ihtarla rağmen verilen sürede iş bitirilemediği takdirde 4735 sayılı Kanun'un 20'nci maddesinin gereği yapılmalıdır. Ancak yükleniciye işi bitirilmesi için bir süre verilmeyerek ucu açık bir şekilde cezalı çalışmaya imkân verilmesi 4735 sayılı Kanun'a ve sözleşmeye aykırı olduğu gibi yükleniciye avantaj sağlanmış olmaktadır.

Çekilen ihtarnamelede işin süresinde bitirilemediği ve bitirilmesi için gereken süre belirtilerek geçici kabule hazır hale getirilmesi, verilen sürede geçici kabule hazır hale getirilmediği takdirde 4735 sayılı Kanun'un 20 ile sözleşmenin 25'inci maddesine göre işlem yapılacağı belirtilmelidir.

Kamu idaresi cevabında; Tekçeler İnş. Tur. San. ve Tic. Ltd. Şti. taahhüttü altında yapımı devam eden Belediye Hizmet Binası yapım işine ait sözleşme 16.09.2015 tarihinde imzalanmış olup, iş yeri teslimi 16.09.2015 tarihinde yapılmıştır. İşe ait sözleşmenin 9.2 maddesi ve İdaremize sunulan iş programında belirtilen süre içerisinde yapım işi bitirilemediğinden cezai durum oluşmuştur. Nevşehir 1. Noterliğinin 31.08.2016 tarih ve 14159 yevmiye nolu ihtarnamele ile işin süresi içerisinde bitirilemediği ve gecikme cezası uygulanacağı yükleniciye bildirilmiştir.

Sözleşmesinin 25.2 maddesi uyarınca gecikilen her gün için 12.363.000,00 TL toplam sözleşme bedelinin %0,05 (on binde beş)' i olan 6.181,5 TL gecikme cezası uygulanmaktadır.

Yapım işinin bitirilmesi gereken tarihteki inşaat seviyesi itibariyle yapılacak olan sulu imalatların havalarda olumsuz geçtiği ve fen noktasından çalışılmasının sakıncalı olduğu günlere isabet edebileceğinden imalatların sağlıklı olmayacağı ve bahsi geçen imalatların havanın sıcak gittiği aylara ötelenmesi gerekliliği oluşabileceği öngörüldüğünden, yüklenicinin söz konusu işi tamamlamaya yönelik gayretli çalışmalarından ve oluşan cezai durumun Belediyemiz menfaatlerine de uygun olmasından işin ne kadar sürede geçici kabule hazır hale getirileceği konusunda yükleniciye süre belirtilememiştir.

Bahsi geçen işin yüklenici tarafından tamamlanmayacağı anlaşıldığı takdirde; 4735 sayılı kamu ihale sözleşmeleri kanunu ve yapım işleri genel şartnamesinde belirtilen hükümler uygulanarak yasal işlemler yapılacaktır.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, işin seyri hakkında bilgi verildikten sonra, gecikilen her gün için 6.181,5TL gecikme cezası uygulandığı, yapılacak olan sulu imalatların havalarm olumsuz geçtiği ve fen noktasından çalışılmasının sakıncalı olduğu günlere isabet edebileceğinden imalatların sağlıklı olmayacağı ve bahsi geçen imalatların havanın sıcak gittiği aylara ötelenmesi gerekliliği oluşabileceği öngörüldüğünden, yüklenicinin söz konusu işi tamamlamaya yönelik gayretli çalışmalarının ve oluşan cezai durumun Belediyemiz menfaatlerine uygun olmasından dolayı yükleniciye süre belirtilmediği, yüklenici tarafından tamamlanmayacağı anlaşıldığı takdirde, 4735 sayılı Kanun ile Yapım İşleri Genel Şartnamesinde belirtilen hükümlerin uygulanacağı ifade edilmiştir.

İşe ait idari şartnamenin 46.1'inci maddesine göre çalışılmayacak günler işin süresine dâhil olduğuna göre, idare cevabında belirtilen “yapılacak olan sulu imalatların havalarm olumsuz geçtiği ve fen noktasından çalışılmasının sakıncalı olduğu günlere isabet edebileceğinden imalatların sağlıklı olmayacağı ve bahsi geçen imalatların havanın sıcak gittiği aylara ötelenmesi gerekliliği oluşabileceği öngörüldüğünden” görüşünün geçerliliği bulunmamaktadır. Yüklenici iş programını hazırlarken yapılacak imalatların durumu ile hava şartlarını dikkate almalıdır. Bu nedenle iş programında bu durum belirtileceğine göre belirtilen gerekçe kabul edilebilir değildir.

İdare cevabında yüklenicinin söz konusu işi tamamlamaya yönelik gayretli çalışmalarının bulunduğu ifade edilmiştir. İşin süresi işyeri tesliminin yapıldığı 16.09.2015 gününden itibaren 350 takvim günü olarak belirlenmiş olup iş 30.08.2016 tarihine kadar bitirilmesi gerekir. 01.09.2016 tarihi itibariyle yapılan tespit tutanağına göre inşaat imalatlarının işin tamamına oranı % 87,64 olup gerçekleştirme oranı % 25,18, elektrik tesisatı imalatlarının işin tamamına oranı % 5,83 olup gerçekleştirme oranı % 0, mekanik tesisatı imalatlarının işin tamamında oranı % 6,53 olup gerçekleştirme oranı % 0 olarak belirlenmiştir. İşin bitirilmesi gereken tarih itibariyle yaklaşık % 75'lik kısmı yapılmamıştır. Bu verilere göre yüklenicinin gayretli olduğu nasıl anlaşılmıştır.

Oluşan cezai durumun Belediyenin menfaatlerine uygun olmasından dolayı yükleniciye süre belirtilmediği ifade edilmiş ise de, idarenin menfaatine olan işin süresinde bitirilerek idarenin hizmet binasına kavuşmasıdır.

İhtarnamede süre verildiğinde ve bu sürenin sonunda işin geçici kabule hazır hale gelmemesi durumunda iş feshedilerek teminat gelir kaydedilecek ve yüklenicinin ihale

yasaklısı olması gerekecektir.

Çekilen ihtarnamede işin bitirilmesi için gerekli süre belirtilmemesi 4735 sayılı Kanun ile Yapım İşleri Genel Şartnamesine aykırıdır. İhtarnameyi çeken kamu idaresinin görevlilerinin Kanuna aykırı olarak yükleniciye işi bitirilmesi için bir süre vermemesi sonucu ucu açık bir şekilde cezalı çalışmaya imkân verilmiş ve yükleniciye yukarıdaki paragrafta belirtilen yaptırımların uygulanmaması neticesi avantaj sağlanmıştır.

BULGU 9: Belediyeye Ait Şehitlik Parkındaki Taşınmazın Kanuna Aykırı Tahsis Edilmesi

Şehitlik parkında Belediyeye ait $132m^2 \times 2 = 264m^2$ kullanıma sahip iki katlı taşınmaz Kanuna aykırı olarak ve meclis kararı olmadan Vatan Şehitleri ve Gaziler Derneğinin kullanımına verilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Diğer Kuruluşlarla İlişkiler" başlıklı 75'inci maddesinde,

"Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;

c) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerekir.

d) Kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür." hükmü getirilmiştir. Bu hükme göre belediyeler kendilerine ait taşınmazları aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak sadece mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilecek veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis

edebilecektir. Vatan Şehitleri ve Gaziler Derneği kamu yararına çalışan dernek değildir. Maddeye uygun tahsisler ancak Meclis kararıyla mümkündür. Vatan Şehitleri ve Gaziler Derneğine 2006 yılında yapılan tahsisle ilgili herhangi bir yazı ve karar bulunmamaktadır. Diğer taraftan derneklere taşınmaz tahsisi de mümkün değildir.

Kanuna aykırı tahsis edilen taşınmazın iptali sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; 5393 sayılı Kanununun 14.maddesinde “sosyal hizmet ve yardım” Belediyenin görevleri arasında sayılmıştır. Yine 5393 sayılı Kanununun 13. Maddesinin 2.fıkrasında; “Belediye, hemşehriler arasında sosyal ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi ve kültürel değerlerin korunması konusunda gerekli çalışmaları yapar. Bu çalışmalarda üniversitelerin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, sivil toplum kuruluşları ve uzman kişilerin katılımını sağlayacak önlemler alınır.” Hükmü bulunmaktadır.

Şehit yakınına, gaziye sahip çıkmak veya herhangi bir şekilde bu vatan uğruna canını ortaya koyarak mücadele verirken, uzvunu kaybetmiş, yakınına kaybetmiş veya geleceğe dair sıkıntı yaşayan gazisine sahip çıkmak ve gelecek nesillere Vatanın bölünmez bütünlüğü, Vatan ve Bayrak sevgisini yerleştirmek ve bu sevginin baki kalması amaçlarıyla faaliyetlerde bulunmak Devletin ve Belediyenin sosyal görevleri arasındadır.

Vatanlarına olan sevgi ve aşklarının bedellerini kanlarıyla canlarıyla ödeyen Şehitlerimizin geride bıraktığı ailelerin yanı sıra gazilerin ve ailelerinin her zaman yanında olmak ve gereken desteği sağlamak maksadıyla Şehitler Parkı içerisinde bulunan binanın şehit yakınları ile gazilerin faaliyetleri için kullanımına bırakılmasının 5393 sayılı Kanununun 13. Maddesinin 2.fıkrası çerçevesinde yukarıda belirtilen değerlerin korunması konusunda sivil bir toplum kuruluşunun katılımını sağlayacak mahiyette olduğu değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, 5393 sayılı Kanun’un 13’üncü maddesinin ikinci fıkrası ile 14’üncü maddesinden bahsederek şehit veya gaziye sahip çıkmanın Devletin ve Belediyenin sosyal görevleri arasında olduğu, Şehitler Parkı içerisinde bulunan binanın şehit yakınları ile gazilerin faaliyetleri için kullanımına bırakılmasının değerlerin korunması konusunda sivil bir toplum kuruluşunun katılımını sağlayacak mahiyette olduğu

belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesinin ikinci fıkrası ile 14'üncü maddesi yapılan tahsisin gerekçesi değildir.

Şüphesiz şehit veya gaziye sahip çıkmak Devletin görevleri arasında olmalıdır. Devletin bu konuda yapacağı yardım ve desteklerin nasıl olacağı Kanunlar ile belirlenmiştir.

Şehitlik parkında Belediyeye ait $132m^2 \times 2 = 264m^2$ kullanıma sahip iki katlı taşınmaz Meclis kararı olmadan Vatan Şehitleri ve Gaziler Derneğinin kullanımına verilmiştir. Söz konusu dernek sadece Nevşehir'de faaliyette bulunmaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Diğer Kuruluşlarla İlişkiler" başlıklı 75'inci maddesinde yer alan hükme göre Belediyeler kendilerine ait taşınmazları aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak sadece mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilecek veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilecektir. Nevşehir'de bulunan Vatan Şehitleri ve Gaziler Derneği kamu yararına çalışan dernek değildir. Maddeye uygun tahsisler ancak Meclis kararıyla mümkündür. Vatan Şehitleri ve Gaziler Derneğine 2006 yılında yapılan tahsisle ilgili herhangi bir yazı ve karar bulunmamaktadır. Diğer taraftan derneklere taşınmaz tahsisi de mümkün değildir.

Kamu yararına çalışan dernek statüsünde bulunmayan Derneğe Kanuna aykırı olarak 2006 yılından beri kullandırılan taşınmazın söz konusu Dernekçe kullanılmasına son verilmelidir.

BULGU 10: Doğrudan Teminlerde Piyasa Araştırması Yapılmadan Tek Bir Firmadan Fiyat Alınarak Hizmet Yaptırılması

Belediye doğrudan temin yolu ile sağladığı hizmetlerin bazılarında piyasa araştırması yapmadan mal / hizmeti satın aldığı tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununda Doğrudan temin idare tarafından davet edilen isteklilere teknik şartların ve fiyatın görüşülerek doğrudan temin edebildiği usul olarak tanımlanmıştır. "Doğrudan temin" başlıklı 22'inci maddesinin son fıkrasında "*Bu maddeye göre yapılacak alımlarda, ihale komisyonu kurma ve 10 uncu maddede sayılan yeterlik*

kurallarını arama zorunluluğu bulunmaksızın, ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak ihtiyaçlar temin edilir” denilmiştir. Kanundan anlaşılacağı üzere doğrudan teminde ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasa araştırması yapılır ve ihtiyacın bu şekilde temin edilmesi gerekir.

Kamu İhale Genel Tebliğinin 22.5.1.1'inci maddesinde *“Bu bentte belirlenen parasal limitlere bağlı olarak yapılacak ihtiyaç teminlerinde, piyasada yapılan fiyat araştırması sonucunda öngörülen parasal limitin aşılabacağına tespit edilmesi halinde, ihtiyacın Kanunun ilgili hükümlerine göre ihale yoluyla temin edilmesi gerekmektedir.”* denilmiştir.

Mevzuattan ve tebliğden anlaşılacağı üzere doğrudan temin ile alım yapılırken piyasa fiyat araştırması yapılmalıdır. Ancak aşağıdaki tabloda gösterilen firmalardan alınan mal ve hizmetler için piyasa araştırması yapılmayarak tek bir yerden teklif alınarak iş o firmaya yaptırılmıştır.

Doğrudan temin usulüyle yapılacak mal ve hizmet alımlarında en uygun şart ve fiyatla alımı sağlamak için piyasa araştırmasının yapılması gerekir.

Tablo 4: Piyasa Araştırması Yapılmadan Doğrudan Teminle Alınanlar

Harcama Birimi	İşin Adı	Tarih	Tutar
FEN İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ	Led ışıklı tabela yaptırılması	20.09.2016	17.000,00
SU VE KAN. İŞL. MÜDÜRLÜĞÜ	Nakliye bedeli ödenmesi	08.09.2016	10.010,00
ZABITA MÜDÜRLÜĞÜ	Araç kiralınması hizmet alınması	25.10.2016	12.000,00
PARK VE BAHÇELER MÜDÜRLÜĞÜ	Doğalgaz dönüşümü ve ısıtma tesisatı yapıl.	10.10.2016	16.500,00
FEN İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ	El figürü yapılması	19.09.2016	7.000,00
FEN İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ	Elekalıtı mıcır alınması	07.06.2016	17.724,00
FEN İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ	Elekalıtı mıcır serdirilmesi	14.06.2016	17.724,00
FEN İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ	Elekalıtı mıcır alınması	20.06.2016	17.724,00
FEN İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ	Elekalıtı mıcır alınması	30.06.2016	15.337,35
FEN İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ	Elekalıtı mıcır alınması	25.06.2016	17.724,00
FEN İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ	Yol ve kaldırım tamiri	29.06.2016	16.497,00

	yapımı		
FEN İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ	Kompozit giydirme	20.07.2016	16.665,00
KÜLTÜR VE SOS.İŞ.MÜDÜRLÜĞÜ	Müzik ekipmanı alınması	02.06.2016	10.033,00
ÖZEL KALEM MÜDÜRLÜĞÜ	Parapodyum cihazının alınması	02.06.2016	3.319,49
KÜLTÜR VE SOS.İŞ.MÜDÜRLÜĞÜ	Organizasyon bedelinin ödenmesi	06.04.2016	2.000,00
KÜLTÜR VE SOS.İŞ.MÜDÜRLÜĞÜ	Bando kıyafeti ve ekipmanı alınması	27.04.2016	4.275,00
MALİ HİZMET.MÜDÜRLÜĞÜ	E-KikNet güncel sürüm bedelinin ödenmesi	02.05.2016	3.000,00
PARK VE BAHÇELER MÜDÜRLÜĞÜ	Nakliye bedeli ödenmesi	05.05.2016	500,00
FEN İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ	İş makinası kiralanması	26.01.2016	14.000,00
SU VE KAN. İŞL. MÜDÜRLÜĞÜ	İnşaat malzemesi alınması	25.01.2016	13.146,72
FEN İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ	İş makinası kiralanması	12.01.2016	16.000,00
FEN İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ	İş makinası kiralanması	05.02.2016	16.000,00
ÖZEL KALEM MÜDÜRLÜĞÜ	İçecek bedeli ödenmesi	02.03.2016	9.085,00
KÜLTÜR VE SOS.İŞ.MÜDÜRLÜĞÜ	Organizasyon ve teknik hizmet bed. Öden.	18.03.2016	8.474,57
PARK VE BAHÇELER MÜDÜRLÜĞÜ	Prizma taş alınması	14.03.2016	16.952,25
ÖZEL KALEM MÜDÜRLÜĞÜ	Kuru pasta ve meyve suyu alınması	20.09.2016	1.779,00
ÖZEL KALEM MÜDÜRLÜĞÜ	Sosyal yardım amaçlı kuru gıda alınması	01.07.2016	16.000,00
ÖZEL KALEM MÜDÜRLÜĞÜ	Ayran alınması	26.07.2016	5.833,33
ÖZEL KALEM MÜDÜRLÜĞÜ	Otobüs kiralama hizmeti alınması	22.04.2016	1.666,00
ÖZEL KALEM MÜDÜRLÜĞÜ	Araç kiralanması hizmeti alınması	22.04.2016	1.666,00
KÜLTÜR VE SOS.İŞ.MÜDÜRLÜĞÜ	Kabak çekirdeği alınması	11.04.2016	16.200,00

SOS.İŞ.MÜDÜRLÜĞÜ			
ÖZEL KALEM MÜDÜRLÜĞÜ	Kuruyemiş ve meşrubat alınması.	21.01.2016	8.199,05
ÖZEL KALEM MÜDÜRLÜĞÜ	İçecek bedeli ödemesi	06.06.2016	9.260,00
ÖZEL KALEM MÜDÜRLÜĞÜ	Küçük su alınması	08.08.2016	6.944,44

Kamu idaresi cevabında; Doğrudan temin ile alınan mal, hizmet alımlarında en uygun şart ve fiyatla alımı sağlamak için piyasa araştırması yapılması için gerekli tedbirler alınmıştır.

Sonuç olarak Doğrudan temin usulüyle yapılacak mal ve hizmet alımlarında öncelikle piyasa araştırması yapılarak fiyat konusunda bilgi sahibi olunduktan sonra alım için teklif alınması söz konusu mal ve hizmetin uygun şart ve fiyatla alımına fayda sağlayacaktır.

BULGU 11: Elektrik Alımlarında İmzalanan Sözleşmeden Dolayı Belediyenin Damga Vergisi Ödemesi

Belediyenin Meram Elektrik Perakende Satış A.Ş adlı tüzel kişiden yapmış olduğu elektrik alımlarına ilişkin imzalanan abonelik sözleşmesi nedeniyle sözleşme damga vergisi ödediği görülmüştür.

488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'nun 3'üncü maddesinde Damga Vergisinin mükellefinin kağıtları imza edenler olduğu ve resmi dairelerle kişiler arasındaki işlemlere ait kağıtların Damga Vergisini kişilerin ödeyeceği, 8'inci maddesinde bu Kanunda yazılı resmi daireden maksadın, genel ve katma bütçeli daire ve idarelerle, il özel idareleri, belediyeler ve köyler olduğu belirtilmiştir. Kanuna göre belediye resmi daire sayıldığından dolayı gerçek veya tüzel kişilerle yapmış oldukları işlemlere ait damga vergisini kişiler ödeyeceği açıktır. Yapılan incelemeler neticesinde Belediyenin elektrik alımlarında damga vergisi mükellefi olmamasına rağmen damga vergisi ödediği görülmüştür. Örnek olarak 199, 269, 366, 673 ve 15079 numaralı yevmiyeler gösterilebilir.

Belediyenin elektrik alımlarına ilişkin imzalanan abonelik sözleşmesi nedeniyle sözleşme damga vergisi ödememesi gerekir.

Kamu idaresi cevabında; Meram Elektrik Perakende Satış A.Ş. ile yapılan elektrik abonelik sözleşmesi nedeniyle makbuz suretiyle ödenmiş olan (örnek yevmiye 199) sözleşme damga vergilerinin bundan böyle ödenmemesi sağlanacaktır.

Ayrıca Belediyemizin elektrik ödemelerine ilişkin olarak bulguda belirtilmiş olan 269, 366, 673 örnek yevmiye numaralı kayıtlarda ise ilgili elektrik ödemesinden damga vergisi kesilerek 360-Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabına kaydedilip vergi dairesine ödenmiştir.

Sonuç olarak Belediyenin Damga Vergisi Kanuna göre resmi daire olması nedeniyle elektrik alımlarına ilişkin imzalanan abonelik sözleşmesi nedeniyle sözleşme damga vergisini sözleşmenin tarafı olan diğer kişinin ödemesi gerekir.

BULGU 12: Hizmet Alımları İhaleleri Ödemeleri İçerisinde Hakediş Raporlarının Bulunmaması

Bazı hizmet alım ihalelerine ait ödeme dosyalarında hakediş raporlarının bulunmadığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin “Hakediş raporu” başlıklı 6’ncı maddesinde,

(1) İhale veya doğrudan temin usulüyle yapılacak yapım işleri ile hizmet alımlarında, sözleşme ve/veya şartname hükümlerine göre yerine getirilen taahhütlerin bedellerinin ödenmesinde aşağıda belirtilen hakediş raporları düzenlenir.

a) Yapım İşleri Hakediş Raporu (Örnek: 4): Bu rapor, yapım işlerinde yükleniciye ödenecek ara ve kesin hakediş tutarının hesaplanmasına esas olan belgelerden oluşur. Yapım türüne göre ilgili sayfaları ve gerekli görülen diğer belgeler düzenlenerek yüklenici ve yapı denetim elemanlarınca imzalanır, yetkili makamca onaylanır.

b) Hizmet İşleri Hakediş Raporu (Örnek: 5): Bu rapor, hizmet işlerinde yükleniciye ödenecek ara ve kesin hakediş tutarının hesaplanmasına esas olan belgelerden oluşur. Hizmet türüne ve işin özelliğine göre yalnızca ilgili sayfaları ve gerekli görülen diğer belgeler düzenlenerek yüklenici ve kontrol elemanlarınca imzalanır, yetkili makamca onaylanır.”

denilmiştir.

Yönetmelikten anlaşılacağı üzere sözleşme veya şartnamedeki hükümlere göre yerine getirilmesi gereken bedellerin ödenmesinde hizmet işleri hakediş raporu düzenlenmesi gerektiğinden bahsedilmiştir. Hizmet işleri hakediş raporu ise adı geçen yönetmeliğin örnek 5 tablosu esas alınarak hazırlanmalıdır. Bu rapor hizmet işlerinde yükleniciye ödenecek hakediş tutarlarının hesaplanmasına esas olan belgelerdir. Bu belgelerin yüklenici ve kontrol elemanlarınca imzalanması ve yetkili makamlarca da bunların onaylanması gerekir.

Hizmet alım ihalelerine ait ödemelerde bu hususa dikkat edilmesi gerekmektedir.

Tablo 5: Piyasa Araştırması Yapılmadan Doğrudan Teminle Alınanlar

İşin Adı
ÇÖP SÜPÜRME, TOPLAMA VE NAKLİYESİ HİZMET ALIMIMI
TEMİZLİK İŞL. MÜD. PERSONEL DESTEK HİZMET ALIMIMI (İKN. 2016/235741)
ŞOFÖRLÜ ÇİFT KABİNLİ KAMYONET MİNİBÜS KİRALAMA HİZMETİ (İKN.2016/137167)

Kamu idaresi cevabında; “Bazı hizmet alım ihalelerine ait ödeme dosyalarında hakediş raporlarının bulunmadığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili maddelerinden anlaşılacağı üzere sözleşme veya şartnamedeki hükümlere göre yerine getirilmesi gereken bedellerin ödenmesinde hizmet işleri hakediş raporu düzenlenmesi gerektiğinden bahsedilmiştir.” denilmektedir.

Bütçelerden bir giderin yapılabilmesi için iş, mal veya hizmetin belirlenmiş usul ve esaslara uygun olarak alındığının veya gerçekleştirildiğinin, görevlendirilmiş kişi veya komisyonlarca onaylanması ve gerçekleştirme belgelerinin düzenlenmiş olması gerekir. Giderlerin gerçekleştirilmesi; harcama yetkililerince belirlenen görevli tarafından düzenlenen ödeme emri belgesinin harcama yetkilisince imzalanması ve tutarın hak sahibine ödenmesiyle tamamlanır.

Gerçekleştirme görevlileri, harcama talimatı üzerine; işin yaptırılması, mal veya

hizmetin alınması, teslim almaya ilişkin işlemlerin yapılması, belgelendirilmesi ve ödeme için gerekli belgelerin hazırlanması görevlerini yürütürler.

Bazı ihalelerde belirlenmiş olan bu eksiklerin kanun ve ikincil mevzuat hükümlerine uygun bir şekilde yürütülmesinin sağlanması için 06.01.2017 tarih ve 79933384.251.99-2806386.36 sayılı Başkanlık Makamı yazısı ile idaremize bağlı tüm harcama gerçekleştirme birimlerine tekrar bildirilmiştir.

Yukarıda zikredilen mevzuat hükümleri ve idaremizce yürütülen işlemlerin devamı ve kontrolleri beraber olarak yürütülecektir.

Sonuç olarak Sözleşme veya şartnamedeki hükümlere göre yerine getirilmesi gereken hizmet bedellerinin ödenmesinde yüklenici ve kontrol elemanlarınca imzalanan ve yetkili makamlarca da onaylanan Yönetmeliğe uygun hizmet işleri hakediş raporu düzenlenmesi gerekir.

BULGU 13: İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Alınmadan Faaliyette Bulunan İşyerleri İle İlgili Olarak Yönetmeliğe Aykırı İşlem Yapılması

İşyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyette bulunan işletmelerle ilgili yönetmeliğe aykırı işlem tesis edilmiştir.

10.08.2005 gün ve 25902 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe İşyeri Açma Ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin "İşyeri açılması" başlıklı 6'ncı maddesinde, *"Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır..."* düzenlemesi yapılmıştır.

Yapılan denetimlerde ruhsatsız işyeri çalıştıranlar tespit edilmiştir. Belediyece ruhsatsız iş yerleri tespit edildiğinde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Emre aykırı

davranış” başlıklı 32’nci maddesinin birinci fıkrasına istinaden 219TL idari para cezası uygulanmasına karşın işyerleri kapatılmamıştır. Ruhsat alınması için süre tanınmıştır. Yönetmelikteki “İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır.” hükmüne göre yapılacak işlem işyerinin faaliyetine süre tanınarak devam etmesi değil kapatılmasıdır. Belediye yönetmelikteki hükmü uygulamak yerine yetkisi olmadığı halde süre vermiştir.

İşyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyette bulunan işyerlerine tespit edildiği tarih itibariyle kapatılma kararı verilmelidir.

Tablo 6: Eylemler ve Buna İlişkin Yapılanlar Tablosu

Encümen Karar Tarih ve No	Eylem	Belediyece Yapılması Gereken	Yapılan İşlem
08.01.2016/2016-5	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	05.01.2016 tarihinde tespit yapılmış, 07.01.2016 tarihinde Encümene yazılmış ve 08.01.2016 tarihinde Encümen kararı alınmış.219TL idari para cezası uygulanmıştır. Dosyası oluşturulmaya başlanarak 14.01.2016 tarihli ruhsat alınmıştır.
27.01.2016/2016-25	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	22.01.2016 tarihinde tespit yapılmış, 27.01.2016 tarihinde Encümene yazılmış ve aynı tarihte Encümen kararı alınmış.219TL idari para cezası uygulanmıştır. Dosyası oluşturulmaya başlanarak 05.04.2016 tarihli ruhsat alınmıştır.
26.02.2016/2016-71	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	17.02.2016 tarihinde tespit yapılmış, 24.02.2016 tarihinde Encümene yazılmış ve 26.02.2016 tarihinde Encümen kararı alınmış.219TL idari para cezası uygulanmıştır. Dosyası oluşturulmaya başlanarak 08.08.2016 tarihli ruhsat alınmıştır.
09.03.2016/2016-93	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	08.03.2016 tarihinde tespit yapılmış, 09.03.2016 tarihinde Encümene yazılmış ve aynı tarihinde Encümen kararı alınmış.219TL idari para cezası uygulanmıştır. 08.04.2016 tarihinde işyeri kapatılmıştır.
31.03.2016/2016-149	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	24.03.2016 tarihinde tespit yapılmış, 31.03.2016 tarihinde Encümene yazılmış ve 31.03.2016 tarihinde Encümen kararı

			alınmış.219TL idari para cezası uygulanmıştır. 12.04.2016 tarihinde işyerini kendisi kapatmıştır
15.04.2016/2016-205	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	08.04.2016 tarihinde tespit yapılmış, 13.04.2016 tarihinde Encümene yazılmış ve 15.04.2016 tarihinde Encümen kararı alınmış.219TL idari para cezası uygulanmıştır. 26.04.2016 tarihinde işyeri mühürlenmek sureti ile kapatıldı. İş yeri halen mühürlü.
27.05.2016/2016-301	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	20.05.2016 tarihinde tespit yapılmış, 24.05.2016 tarihinde Encümene yazılmış ve 27.05.2016 tarihinde Encümen kararı alınmış.219TL idari para cezası uygulanmıştır. 11.07.2016 tarihli ruhsat verilmiştir.
22.07.2016.2016/2016-391	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	21.07.2016 tarihinde tespit yapılmış, 22.07.2016 tarihinde Encümene yazılmış ve aynı tarih de Encümen kararı alınmış.219TL idari para cezası uygulanmıştır. 23.07.2016 tarihinde işyeri mühürlenmek sureti ile kapatılmıştır.
10.08.2016/2016-422	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	04.08.2016 tarihinde tespit yapılmış, 10.08.2016 tarihinde Encümene yazılmış ve aynı tarihte Encümen kararı alınmış.219TL idari para cezası uygulanmıştır. 19.08.2016 tarihli ruhsat verilmiştir.
25.08.2016/2016-515	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	23.08.2016 tarihinde tespit yapılmış, 24.08.2016 tarihinde Encümene yazılmış ve 25.08.2016 tarihinde Encümen kararı alınmış.219TL idari para cezası uygulanmıştır. 11.10.2016 tarihinde işyeri mühürlenmek sureti ile kapatılmıştır.
23.09.2016/2016-571	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	13.09.2016 tarihinde tespit yapılmış, 22.09.2016 tarihinde Encümene yazılmış ve 23.09.2016 tarihinde Encümen kararı alınmış.219TL idari para cezası uygulanmıştır. 01.12.2016 tarihli ruhsat verilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; Belediyemiz tarafından düzenlenen İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatları ilgili mevzuatlar çerçevesinde başka kurumlardan(Sağlık İl Müdürlüğü, Emniyet Müdürlüğü ve Belediyemizin bazı Müdürlükleri) alınan bilgi ve belgelere istinaden

uygunluk teyidi doğrultusunda düzenlendiğinden sehven aksaklıklar yapılmış olup, bundan böyle İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsat Yönetmeliğinin 6. Maddesinin 1. Fıkrası doğrultusunda işlem yapılacaktır.

Sonuç olarak İşyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyette bulunan işyerlerine tespit edildiği tarih itibariyle idari para cezası uygulanmasının yanı sıra kapatılma kararı da verilmelidir.

BULGU 14: Mezbahanın Ticaret Borsasına Kanuna Aykırı Tahsis Edilmesi

Mülkiyeti Belediyeye ait çat kasabası Suluharman mevkiindeki et kesim kombinası Nevşehir Ticaret Borsasına tahsis edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Diğer Kuruluşlarla İlişkiler" başlıklı 75'inci maddesinde,

"Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;

c) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerekir.

d) Kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür."

hükmü getirilmiştir. Bu hükme göre belediyeler kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak sadece mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere

tahsis edebilir. Ticaret Borsası kamu kurumu olmayıp Anayasanın 135'inci maddesinde belirtilen kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşudur. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşuna taşınmaz tahsisi ise 5393 sayılı Kanun'un 75'inci maddesinin (d) fıkrasına göre mümkün değildir. Belediye meclis kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Nevşehir Belediye Meclisinin 07.01.20005 gün ve 5 sayılı kararında, *“Mülkiyeti Belediyemize ait ilimiz çat yolu üzerinde bulunan Et kombinasının 5174 sayılı Kanun'un 28. maddesine istinaden amacı dışında kullanılmaması kaydıyla, işletmesini yapmak amacıyla Nevşehir Ticaret Borsasına 5 yıllığına tahsis edilmesine, Et kombinasının tahsisinin yapılmasına, tahsisle ilgili sözleşme yapılmak üzere Belediye başkanı Hasan ÜNVER'e yetki verilmesine”* denilmiş ve 10.03.2005 tarihinde protokol imzalanmıştır. Sürenin bittiği 2010 yılından itibaren sürekli uzatılan tahsis süresi 08.01.2016 gün ve 11 sayılı Meclis kararıyla da 31.12.2016 tarihine kadar uzatılmıştır.

Gerek Meclis kararı gerekse protokolün incelenmesinde, yapılan tahsisin Belediyenin görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda ortak hizmet projesi olmadığı ve mezbaha işletmesinin devri olduğu anlaşılmaktadır. Mezbahanın işletilmesinin Nevşehir Ticaret Borsası tarafından yapılması ortak hizmet projesi değildir.

Ortak hizmet projesi kapsamında olmayan mezbaha işletmesinin Nevşehir Ticaret Borsasına devrini öngören tahsisin iptali sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 28.madde hükmü şu şekildedir:

MADDE 28 - Ticaret borsaları, bu Kanunda yazılı esaslar çerçevesinde borsaya dahil maddelerin alım satımı ve borsada oluşan fiyatlarının tespit, tescil ve ilanı işleriyle meşgul olmak üzere kurulan kamu tüzel kişiliğine sahip kurumlardır.

5393 sayılı Belediye Kanununun 15.maddesinin (j) bendinde mezbaha kurmak, kurdurmak, işletmek, işlettirmek veya bu yerlerin gerçek ve tüzel kişilerce açılmasına izin vermek yetkisi Belediyelere verilmiştir.

Ticaret Borsasının kamu tüzel kişiliğine sahip olması sebebiyle yukarıda belirtilen mevzuat ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 75.maddesi doğrultusunda mezbahaya ilişkin tahsis işlemi yapılmış ise de tahsisin süresi 31.12.2016 tarihinde sona ermiş bulunmaktadır.

Bu itibarla, tahsisin iptali yönünde bir işlem yapılması mümkün olmayıp; yetkili organlar tarafından yeniden tahsis düşünülmesi halinde bulguda belirtilen hususlar dikkate alınacaktır.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, 5174 sayılı Kanun'un 28, 5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinin (j) bendinden bahsedilerek Ticaret Borsasının kamu tüzel kişiliğine sahip olması sebebiyle 5393 sayılı Kanun'un 75'inci maddesi doğrultusunda mezbahaya ilişkin tahsis işlemi yapılmış ise de tahsisin süresi 31.12.2016 tarihinde sona erdiği, yetkili organlar tarafından yeniden tahsis düşünülmesi halinde bulguda belirtilen hususların dikkate alınacağı belirtilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Diğer Kuruluşlarla İlişkiler" başlıklı 75'inci maddesinin (c) ve (d) fıkralarına göre Belediyeler kendilerine ait taşınmazları, aslı görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak sadece mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Ticaret Borsası kamu kurumu olmayıp Anayasanın 135'inci maddesinde belirtilen kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşudur. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşuna taşınmaz tahsisi ise 5393 sayılı Kanun'un 75'inci maddesinin (d) fıkrasına göre mümkün değildir. Belediye meclis kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Gerek Meclis kararı gerekse protokolün incelenmesinde, yapılan tahsisin Belediyenin görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda ortak hizmet projesi olmadığı ve mezbaha işletmesinin devri olduğu anlaşılmaktadır. Mezbahanın işletilmesinin Nevşehir Ticaret Borsası tarafından yapılması ortak hizmet projesi değildir. İlk olarak 10.03.2005 tarihinde imzalanan protokole göre sürenin bittiği 2010 yılından itibaren sürekli uzatılan tahsis süresi en son 08.01.2016 gün ve 11 sayılı Meclis kararıyla 31.12.2016 tarihine kadar uzatılmıştır. İdare cevabında tahsis süresinin 31.12.2016 tarihinde sona erdiği belirtilmiş ise de bu tesisin şu anki durumu hakkında bilgi verilmemiştir.

Ortak hizmet projesi kapsamında olmayan mezbaha işletmesinin Nevşehir Ticaret Borsasına devrini öngören tahsisin iptali gerekmektedir.

BULGU 15: Okul Servis Araçlarını Kullanan Bazı Şoförlerin Yönetmelikte İstenen Şartları Taşımaması

Belediye sınırları içinde faaliyet gösteren ve Belediyeden çalışma izni alan okul servislerini kullanan bazı şoförler Yönetmelikte istenen şartları taşımamaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinin (p) fıkrasında, "*Kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek.*" yer alan hükme göre belediye servislere çalışma izni vermektedir.

28.08.2007 gün ve 26627 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Okul Servis Araçları Yönetmeliğinin "Taşıma işlerinde çalışanlar" başlıklı 8'inci maddesinin (ç) bendinde, "*(Değişik: RG 24/02/2015 – 29277) Şoförler; E Sınıfı Sürücü Belgesi için 5 yıllık, B Sınıfı Sürücü Belgesi için 7 yıllık sürücü belgesine sahip olmak ve her beş yılda bir şoförlük mesleği bakımından bedeni ve psikoteknik açıdan sağlıklı olduklarını gösteren bir sağlık raporunu yetkili sağlık kuruluşlarından almış olmak,*" düzenlemesi yapılmıştır. Bu düzenlemeye göre servis aracı kullanacak şoförün sahip olacağı ehliyet B veya E sınıfı olacaktır. Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 75'inci maddesinde sürücü belgelerinin sınıfları belirtilmiştir. B sınıfı sürücü belgesinin otomobil ve kamyonet kullanacaklara, C sınıfı sürücü belgesinin ise kamyon ve çekici kullanacaklara verileceği belirtilmiştir. Yönetmeliğin 17.04.2015 gün ve 29329 sayılı Resmi Gazetede yapılan değişiklik öncesinde 1997 yılından önce E sınıfı sürücü belgesi alanlar bütün araçları kullanabilmektedir.

Nevşehir Belediyesince çalışma izni verilen okul servis araçlarına ait kayıtların incelenmesinde, 19 adet servis şoförünün C Sınıfı Sürücü Belgesinin, 9 adet servis şoförünün C ve E Sınıfı Sürücü Belgesinin olduğu ancak E Sınıfı Sürücü Belgesinin 5 yıllık olmadığı, 1 adet servis şoförünün B, C ve D Sınıfı Sürücü Belgesinin olduğu ancak B Sınıfı Sürücü Belgesinin 2016 tarihli olduğu ve 7 yıllık olmadığı görülmüştür.

C Sınıfı Sürücü Belgesine sahip olan kişinin B sınıfını kapsadığı söylenebilir. Ancak C Sınıfı Sürücü Belgesi Okul Servis Araçları Yönetmeliğinin yürürlüğe girdiği ve değişiklik

yapıldığı tarihlerde verilmektedir. Okul Servis Araçları Yönetmeliğinde bilinçli olarak E Sınıfı Sürücü Belgesi için 5 yıllık, B Sınıfı Sürücü Belgesi için 7 yıllık sürücü belgesine sahip olmak şartı getirilmiştir. Çünkü C Sınıfı Sürücü Belgesine sahip bir kişinin kullanabileceği taşıt ile B ve E Sınıfı Sürücü Belgesine sahip bir kişinin kullanabileceği taşıt farklıdır. C Sınıfı Sürücü Belgesine sahip bir kişinin otomobil ve kamyonet kullanması trafik açısından sorun oluşturmayabilir. Ancak C Sınıfı Sürücü Belgesine sahip bir kişinin Okul Servis Araçları Yönetmeliğine göre okul servis aracı kullanamaz. Okul Servis Araçları Yönetmeliği bu konuda belirleyici olduğuna göre Karayolları Trafik Yönetmeliği yerine Okul Servis Araçları Yönetmeliği hükümleri dikkate alınmalıdır.

Okul servis araçlarını kullanan şoförlerin Okul Servis Araçları Yönetmeliğinde belirtilen sürücü belgesine sahip olması ve bu şartları taşımayan servislere çalışma izni verilmemesi gerekir.

Kamu idaresi cevabında; Belediyemiz sınırları içerisinde faaliyet göstermekte olan okul servislerini kullanan şoförlerin haiz olması gereken sürücü belgeleri sınıfının C ve D olanların araçları kullanma yeterliliği olup olmadığı 25.04.2017 tarihli(EK-1) yazımız ile Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına görüş sorulmuştur. Bu Süre zarfında C ve D sınıfı ehliyet sahiplerine okul servis araçları kullandırılmaması hususunda gerekli çalışmalar başlatılmış olup, yapılan çalışmalar sonucunda gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

Sonuç olarak Okul Servis Araçları Yönetmeliğine göre konunun çözümlenmesi gerekmektedir.

Okul Servis Araçları Yönetmeliğine göre servis aracı kullanacak şoförün sahip olacağı ehliyet B veya E sınıfı olacaktır. Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 75'inci maddesinde sürücü belgelerinin sınıfları belirtilmiştir. B sınıfı sürücü belgesinin otomobil ve kamyonet kullanacaklara, C sınıfı sürücü belgesinin ise kamyon ve çekici kullanacaklara verileceği belirtilmiştir. Yönetmeliğin 17.04.2015 gün ve 29329 sayılı Resmi Gazetede yapılan değişiklik öncesinde 1997 yılından önce E sınıfı sürücü belgesi alanlar bütün araçları kullanabilmektedir.

Okul Servis Araçları Yönetmeliğinde bilinçli olarak E Sınıfı Sürücü Belgesi için 5 yıllık, B Sınıfı Sürücü Belgesi için 7 yıllık sürücü belgesine sahip olmak şartı getirilmiştir. Çünkü C Sınıfı Sürücü Belgesine sahip bir kişinin kullanabileceği taşıt ile B ve E Sınıfı Sürücü Belgesine sahip bir kişinin kullanabileceği taşıt farklıdır. C Sınıfı Sürücü Belgesine sahip bir kişinin otomobil ve kamyonet kullanması trafik açısından sorun oluşturmayabilir. Ancak C Sınıfı Sürücü Belgesine sahip bir kişinin Okul Servis Araçları Yönetmeliğine göre okul servis aracı kullanamaz. Okul Servis Araçları Yönetmeliği bu konuda belirleyici olduğuna göre Karayolları Trafik Yönetmeliği yerine Okul Servis Araçları Yönetmeliği hükümleri dikkate alınmalıdır.

Okul servis araçlarını kullanan şoförlerin Okul Servis Araçları Yönetmeliğinde belirtilen sürücü belgesine sahip olması ve bu şartları taşımayan servislere Belediyece çalışma izni verilmemelidir.

BULGU 16: Sosyal Denge Ödemelerinden Yararlanan Personelden 4688 sayılı Kanun ve Toplu Sözleşmeye Aykırı Olarak Sözleşme Aidatı Kesilmesi

Memurlara 4688 sayılı Kanun çerçevesinde verilen sosyal denge ödemelerinden Kanun ve Toplu Sözleşmeye aykırı olarak sözleşme aidatı kesildiği görülmüştür.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununda 04.04.2012 tarih ve 6289 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla değişiklikler yapılmış ve bu değişikliklerle kamu görevlileri sendikalarına toplu sözleşme hakkı tanınmış, yerel yönetim hizmetleri kolunda da ayrıca sosyal denge tazminatının belirlenmesine yönelik sözleşme yapılabileceği ifade edilmiştir. Bu bağlamda 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesinde sosyal denge sözleşmesinin yapılma usulü ve şekli belirlenmiş, bu maddede dayanışma aidatına ilişkin bir düzenlemeye ise yer verilmemiştir. Kanunun 28'inci maddesinin ikinci fıkrasında da, toplu sözleşme ikramiyesi hariç olmak üzere toplu sözleşme hükümlerinin uygulanmasında sendika üyesi olan ve sendika üyesi olmayan kamu görevlileri arasında ayırım yapılamayacağı öngörülmüştür. Yine Kanun'un "Gelirler" başlıklı 24'üncü maddesinde sendika gelirleri arasında üyelerin ödeyecekleri üyelik ödentileri sayılmış, 25'inci maddesinin üçüncü fıkrasında, sendika tüzüğüne, üyelik ödentisi dışında her ne ad altında olursa olsun, üyelere başka bir kesinti yapılmasını öngören

hükümler konulamayacağı kuralına yer verilmiştir.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 4'üncü maddesinde yapılan düzenleme ile sendika üyesi olan memurların ödedikleri üyelik ödentisi kurum tarafından karşılanmakta ve bu tutar 2016 yılı ilk altı aylık dönem için aylık 22,20TL, ikinci altı aylık dönem için aylık 23,31TL olarak tahakkuk ettirilmektedir.

Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2015 ve 2016 Yıllarını Kapsayan 3'üncü Dönem Toplu Sözleşmenin Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme başlıklı Dördüncü Bölümünün 1 inci maddesinin ikinci fıkrasında, *"Sosyal denge sözleşmesi imzalayan sendikanın üyesi olmayan kamu görevlilerinden aynı unvanlı personelden alınacak aidatın iki katına kadar taraf sendika sosyal denge sözleşmesi aidatı alabilir. Bu aidatı ödeyen kamu görevlileri söz konusu sözleşmeden aynı esas ve usuller dahilinde yararlanır."* denilmiştir.

Bem-Bir-Sen Sendikası ile Nevşehir Belediyesi arasında 30.12.2015 tarihinde imzalanan ve 01.01.2016-31.12.2017 tarihleri arasında geçerli sözleşmenin "Yararlanma Koşulları" başlıklı 6'ncı maddesinde,

"(1) a) Bu sosyal denge sözleşmesinden Bem-Bir-Sen üyesi olsun olmasın her ay 5,00TL sözleşme aidatı ödeyenler yararlanır.

b) Bem-Bir-Sen üyesi olmayan çalışanlar üye aidatının 2/3 oranında dayanışma aidatı ödeyenler yararlanır."

şeklindeki hüküm imza altına alınmıştır. Bem-Bir-Sen üyesi olan çalışanlardan sendika aidatı dışında veya üzerinde aidat alınmaz. Bem-Bir-Sen üyesi olmayan çalışanlardan ise Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2016 ve 2017 Yıllarını Kapsayan 3'üncü Dönem Toplu Sözleşmenin Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme başlıklı Dördüncü Bölümünün 1'inci maddesinin ikinci fıkrasındaki hükme göre sendika aidatının iki katına kadar aidat alınabilir.

Toplam 200 kişiden 196 kişi Bem-Bir-Sen üyesi, 4 kişi ise Bem-Bir-Sen dışında farklı bir sendikaya üyedir. Bem-Bir-Sen üyesi olan çalışanlarla ilgili Kanuna aykırı olarak sözleşmeye konan bu hüküm geçersiz olduğundan memurlardan sendika aidatı dışında veya üzerinde aidat alınmaz. Yargıtay Hukuk Dairelerinin Kanuna aykırı olan Toplu Sözleşme

hükümlerinin geçersiz olduğuna dair birçok kararı bulunmaktadır.

Bem-Bir-Sen üyesi olan çalışanlarla ilgili Kanuna aykırı sözleşmeye konan hükme istinaden çalışanlardan sendika aidatı dışında ilave sözleşme aidatı kesintisi yapılmamalı ve yapılan ilave kesintilerin sendikadan talep edilerek ilgili çalışanlara iadesi sağlanmasının gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Bulguda belirtilen sözleşme aidatı olan 5,00TL. ilk maaş döneminden itibaren personelden kesilmeyecek olup, daha önceki aylara ait kesilen sözleşme aidatları ise ilgili sendikadan talep edilerek personellere iadesi sağlanacaktır.

Sonuç olarak Bem-Bir-Sen üyesi olan çalışanlarla ilgili Kanuna aykırı sözleşmeye konan hükme istinaden çalışanlardan sendika aidatı dışında ilave sözleşme aidatı kesintisi yapılmaması ve yapılan ilave kesintilerin sendikadan talep edilerek ilgili çalışanlara iadesinin sağlanması gerekir.

BULGU 17: Su Tesisleri ve Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Paylarının Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

Nevşehir Belediyesi tarafından gerçekleştirilen içme suyu şebekesi ve atık su kanal şebekesi yapım, yenileme ve tamirat işleri için yapılan harcamalara karşılık olarak Su Tesisleri ve Kanalizasyon harcamalarına katılma paylarının tahakkuk ve tahsilatının yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Payı" başlıklı 87'nci maddesinde yeni kanalizasyon tesisi yapılması ve mevcut tesislerin ıslahı için yapılan giderler ile "Su Tesis Harcamalarına Katılma Payı" başlıklı 88'inci maddesinde yeni içme suyu şebekesi yapılması ve mevcut tesislerin tevzii ve ıslahı için yapılan giderlerin bunlardan faydalananlardan katılma payı olarak tahsil edileceği belirtilmiştir. Kanunun 89'uncu maddesinde ise katılma paylarının nasıl hesaplanacağına ilişkin hükümlere yer verilmiş ve 94'üncü maddesinde de katılma paylarının hesaplanmasının uygulama yönetmeliği

ile açıklanacağı belirtilmiştir. Bu maddeye istinaden 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun Harcamalara Katılma Payları İle İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik 21.08.1981 tarih ve 17435 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Yönetmeliğin “Uygulama Esasları” başlıklı 2'nci bölümünde yer alan 8, 9 ve 10'uncu maddelerinde Kanalizasyon harcamalarına katılma payının tahakkuk ve tahsil hükümleri yer almaktadır. 8'inci maddeye göre yeni kanalizasyonların yapılması ve mevcut olanların ıslah edilmesi halinde katılma payı alınacağı, 9'uncu ve 10'uncu maddelerinde ise kanalizasyon harcamalarına katılma paylarının hesaplanması ile tahsiline ilişkin hükümler yer almış, 11'inci maddesinde de bu payın ne zaman tahakkuk ettirileceği belirlenmiştir. Yönetmeliğin 12, 13, 14 ve 15'inci maddelerinde su tesisleri harcamalarına katılma paylarının tahakkuk ve tahsil usulleri belirlenmiştir. 12'nci maddesinde yeni içme suyu şebekesi yapılması ve mevcut olanların ıslah edilmesi için yapılan harcamalardan katılma payı alınacağı, 13'üncü ve 14'üncü maddelerinde su tesisleri harcamalarına katılma paylarının hesaplanması ile tahsiline ilişkin hükümler yer almakta ve 15'inci maddesinde de bu payın ne zaman tahakkuk ettirileceği belirlenmektedir.

Aşağıda yer alan tabloda 2006-2016 yılları arasında Nevşehir Belediyesinin bütçe imkanlarıyla Kanalizasyon ve Su Tesisleri ile ilgili yapmış olduğu giderler yer almaktadır. Belediye yaptığı giderlerle ilgili hiçbir tahakkuk ve tahsilât yapmamıştır.

Belediyenin yukarıda yer alan Kanun ve Yönetmelik hükümlerine uygun olarak katılma paylarını hesaplayarak ilgililerden tahsilini sağlaması gerekir.

Tablo 7: Su ve Kanalizasyona İlişkin Yapılan Harcamalar

YIL	KANALİZASYON GİDERİ	SU GİDERİ	TOPLAM
2006	101.982,00	47.000,00	148.982,00
2007	84.764,00	60.000,00	144.764,00
2008	93.396,00	72.000,00	165.396,00
2009	125.906,00	85.000,00	210.906,00
2010	162.427,00	27.536,24	189.963,24
2011	376.184,00	105.141,54	481.325,54
2012	332.028,40	131.760,98	463.789,38
2013	389.400,00	47.666,99	437.066,99

2014	430.983,20	101.965,69	532.948,89
2015	989.005,00	177.122,19	1.166.127,19
2016	1.868.710,00	280.812,57	2.149.522,57
TOPLAM	4.954.785,60	1.136.006,20	6.090.791,80

Kamu idaresi cevabında; “Su ve Kanalizasyona İlişkin Yapılan Giderler” başlıklı Tablo 11 de verilen tutarların incelenmesi sonucu tabloda belirtilen tutarların salt katılım payına konu olan tutarlar olmadığı, bunlardan bazılarının bakım onarım gideri olduğu tespit edilmiştir. Bundan sonra gerek 2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu gerekse “2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanununun Harcamalara Katılma Payları İle İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin” 8 ve 12. Maddelerinde belirtilen işlemlerin katılma payına konu olacağı belirlenmiş ve bundan sonra yapılacak işlemlerde bu amir hükümlere göre işlem yapılarak katılma payı tarh ve tahakkuk işlemleri yapılacaktır.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, tabloda belirtilen tutarların salt katılım payına konu olan tutarlar olmadığı, bunlardan bazılarının bakım onarım gideri olduğu ve bundan sonra yapılacak işlemlerde katılma payı tarh ve tahakkuk işlemleri yapılacağı ifade edilmiştir.

Tabloda yer alan tutarlardan 2006-2016 yılları arasındaki katılma payına konu olanların belirlenerek Kanun ve Yönetmelik hükümlerine uygun olarak katılma paylarının hesaplanarak ilgililerden tahsilinin sağlanması gerekir.

BULGU 18: Toplu İş Sözleşmesindeki Düzenlemeye İstinaden Aile Yardımının Evli Olan Tüm İşçilere Verilmesi

Toplu iş sözleşmesinde aile yardımının evli olan tüm işçilere verilmesi gerektiğine ilişkin düzenleme yapıldığı görülmüştür.

Toplu İş Sözleşmesinin “Aile ve Çocuk yardımı” başlıklı 33’üncü maddesinde, “*Toplu iş sözleşmesi kapsamında çalışan sendika üyesi evli olan işçilere, Devlet Memurlarına ödenen aile yardımı miktarı net olarak ödenir.*” düzenlemesi yer almaktadır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununda ise Aile yardımı başlıklı 202'nci maddesinde” *Evli bulunan Devlet memurlarına aile yardımı ödeneği verilir. Bu yardım, memurun her ne şekilde olursa olsun menfaat karşılığı çalışmayan veya herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan aylık almayan eşi için 1500, çocuklarından herbiri için de 250 gösterge rakamının (72 nci ay dahil olmak üzere 0-6 yaş grubunda yer alan çocuklar için bir kat artırılmış) aylık katsayısı ile çarpılması sonucu elde edilecek miktar üzerinden ödenir.*” denilmiştir.

657 sayılı Kanundan anlaşılan aile yardımı ödeneğinin evli olan devlet memurlarının menfaat karşılığı çalışmayan veya herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan aylık almayan eşi için verilmesi gerektiğidir. Ancak Nevşehir Belediyesi ile sendika arasında imzalanan toplu iş sözleşmesine aile yardımının evli olan tüm işçilere verilmesi gerektiği şeklinde hüküm konulmuştur. Tüm evli işçilere eşlerinin çalışıp çalışmadığına veya sosyal güvenlik kuruluşundan aylık alıp almadığına bakılmaksızın bu ödeme yapılmaktadır. Yani tüm evli işçilere aile yardımının verilmesi ile aile yardımı mantığına aykırı bir ödeme yapılmakta ve bu ödemenin aile yardımı değil de başka bir maktu ücret ödemesi gibi algılanmasına neden olmaktadır.

Toplu iş sözleşmelerine aile yardımı ödemesi başlıklı maddesinin içeriğine çalışmayan veya herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan aylık almayan eş için 657 sayılı Kanunda belirtilen miktarda ödeme yapılması gerektiği şeklinde daha açıklayıcı bir tanımlama yapılması gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Belediyemiz ile Hizmet-İş Sendikası arasında yapılan Toplu İş Sözleşmesinin aile yardımı ile ilgili maddesi, ilk yapılacak sözleşmede bulguda belirtildiği gibi daha açıklayıcı şekilde düzenlenecektir.

Sonuç olarak İşçilere yönelik Toplu iş sözleşmelerine aile yardımı ödemesi başlıklı maddesinin içeriğine “çalışmayan veya herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan aylık almayan eş için 657 sayılı Kanunda belirtilen miktarda ödeme yapılması” şeklinde bir tanımlama yapılması uygun olacaktır.

BULGU 19: Yapı Denetim Görevlisinin Aynı Zamanda Geçici Kabul Komisyonunda Görev Alması

Yapım işinde yapı denetim görevlisi olarak yer alan kişi aynı zamanda geçici kabul komisyonunda görev almıştır.

04.03.2009 gün ve 27159 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Yapım İşleri Muayene Ve Kabul Yönetmeliğinin “Muayene ve kabul komisyonlarının kuruluşu” başlıklı 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında, “*İşin denetiminde bulunan yapı denetim görevlisi muayene ve kabul komisyonlarında görev alamaz. Ancak, bu görevlilerin kabul çalışmaları sırasında işyerinde hazır bulunması zorunludur.*” denilmiştir.

Beton Direkli Galvanizli Kafes Çiti ve Jiletli Tel İşinin yapı denetim görevlisi olan kişinin geçici kabul komisyonu başkanı olarak yer aldığı görülmüştür. Yapı denetim görevlisi aynı zamanda geçici kabul komisyonu başkanıdır.

Yapı denetim görevlisi olan kişinin geçici/kesin kabul komisyonunda görevli olmaması sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; Yapı denetim görevlisi olan kişilerin geçici/kesin kabul komisyonlarında görev almamaları ile ilgili gerekli tedbirler alınmıştır.

Sonuç olarak Yapı denetim görevlisi olan kişi geçici/kesin kabul komisyonunda görevlendirilmemelidir.

BULGU 20: Yemek Bedellerinin Ödenmesinde Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliğine Uyulmaması

Belediye Başkanının temsil ve ağırlama kapsamında yaptığı yemek bedellerinin ödenmesinde Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliğine uyulmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin "Temsil, Ağırlama, Tören, Fuar ve Tanıtma Giderleri" başlıklı 37'nci maddesinin üçüncü fıkrasında, “*Ziyafete ilişkin temsil ve ağırlama giderlerinin ödenmesinde alınacak harcama talimatında, davetli ve misafirlerin*

sayısı ile mihmandarın yapacağı harcamaların neleri kapsayacağı belirtilir.” denilmektedir.

Yemek faturalarına ait ödemelerin incelenmesinde faturada toplam tutar veya miktar ile fiyat bulunmakta, ekinde davetli ve misafirlerin sayısı ile yapılacak harcamaların neleri kapsayacağını belirten yazı bulunmamaktadır.

Ziyafete ilişkin temsil ve ağırlama giderlerinin ödenmesinde alınacak harcama talimatında, davetli ve misafirlerin sayısı ile yapılacak harcamaların neleri kapsayacağını belirtmesi sağlanmalıdır.

Tablo 8: Yemek Tablosu

Ödeme Emri No	Tutar	Fatura Bilgisi	Doğrudan Temin Onat Belgesinde İşin Niteliği
1736	1.080	Apak A.Ş. yemek	Tayvan'ın Türkiye temsilcisi ve beraberindeki heyetin Belediyemizi ziyaretinde verilecek olan yemek bedelinin ödenmesi
3370	4.950	Polisevi yemek bedeli	Özel kalem müdürlüğü Başkanlık makamınca ilimize ziyarete gelen Kültür ve Turizm Bakanı heyetine yemek ikram edilmesi.
3373	7.507,60	İndigo Group konaklama ve yemek bedeli	Özel kalem müdürlüğü Başkanlık makamına şehir dışından gelen misafirlerin konaklama ve yemek bedeli. Yemek bedeli: 1.118TL
3467	3.277,50	Apak A.Ş. yemek	Belediyemizce ilimiz Gazeteciler Cemiyeti üyelerine verilecek olan yemek bedelinin ödenmesi
12086	11.677,51	İndigo Group konaklama ve yemek bedeli	Başkanlık makamı misafirlerinin konaklama ve yemek bedelinin ödenmesi. Yemek bedeli: 4.131TL
13542	1.932	Ekin Ltd.Şti. 140 yemek	Başkanlık makamı misafirleri yemek bedeli ödenmesi
14455	8.251	Yeşil Döner yemek bedeli	Başkanlık makamı misafirleri yemek bedeli ödenmesi
14456	1.080	Hanım Konağı çay kahve ikram bedeli	Başkanlık makamı misafirlerine çay kahve ikram bedeli
14499	662,40	Ekin Ltd.Şti. 48 yemek	Başkanlık makamı misafirleri yemek bedeli ödenmesi
19023	594	İndigo Group yemek bedeli	Başkanlık makamı misafirleri yemek bedeli ödenmesi
19651	12.960	Kayseri pide fırını	Özel kalem müdürlüğü Başkanlık makamı

		480 yemek	misafirlerine ikram edilmek üzere yemek bedeli
20822	3.402	Yeşil Döner yemek bedeli	Başkanlık makamı misafirleri yemek bedeli ödenmesi
20961	340,20	Hanım Konağı çay kahve ikram bedeli	Özel kalem müdürlüğü çay kahve ikram bedeli

Kamu idaresi cevabında; Temsil ağırlama giderlerinin ödenmesinde; davetli ve misafirlerin sayısı ile yapılacak olan harcamanın neleri kapsayacağı hususunun açık ve net bir şekilde belirtilmesi sağlanacaktır.

Sonuç olarak Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin "Temsil, Ağırlama, Tören, Fuar ve Tanıtma Giderleri" başlıklı 37'nci maddesinin üçüncü fıkrasında, "*Ziyafete ilişkin temsil ve ağırlama giderlerinin ödenmesinde alınacak harcama talimatında, davetli ve misafirlerin sayısı ile mihmandarın yapacağı harcamaların neleri kapsayacağı belirtilir.*" denilmektedir.

Yemek faturalarına ait ödemelerin incelenmesinde faturada toplam tutar veya miktar ile fiyat bulunmakta, ekinde davetli ve misafirlerin sayısı ile yapılacak harcamaların neleri kapsayacağını belirten yazı bulunmamaktadır.

Ziyafete ilişkin temsil ve ağırlama giderlerinin ödenmesinde alınacak harcama talimatında, Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin "Temsil, Ağırlama, Tören, Fuar ve Tanıtma Giderleri" başlıklı 37'nci maddesinin üçüncü fıkrası gereği davetli ve misafirlerin sayısı ile yapılacak harcamaların neleri kapsayacağını belirtilmesi gerekir.

BULGU 21: Alımı Yapılan Malların Tesliminden Sonra 7 Gün İçinde Faturalarının Düzenlenmemesi

Nevşehir Belediyesinin yaptığı mal alımlarına ait faturaların malın teslim alındığı tarihten itibaren 7 gün içinde düzenlenmediği görülmüştür.

213 sayılı Vergi Usul Kanun'unun "Fatura Nizamı" başlıklı 231'inci maddesinde,

"Faturanın düzenlenmesinde aşağıdaki kaidelere uyulur:

5. Fatura, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenir. Bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturalar hiç düzenlenmemiş sayılır.”

hükmü yer almaktadır. Bu maddeye göre malın teslim alındığı tarihten itibaren en fazla 7 gün içinde faturanın düzenlenmesi gerekir. Nevşehir Belediyesince alımı yapılan mallara ilişkin faturalar teslim alındığı tarihten itibaren 7 gün içinde düzenlenmemiştir.

213 sayılı Kanun’un 231’inci maddesi gereği faturanın malın teslim tarihinden itibaren 7 gün içinde düzenlenmesine dikkat edilmelidir.

Tablo 9: Yapılan Ödemelere İlişkin Fatura Bilgileri

Ödeme Emri No	İhale Kayıt Numarası	İlgili Müdürlük	Malın Teslim Alındığı Tarih	Fatura Düzenlenme Tarihi	Fatura Bedeli
20473	2016/293845	Su ve Kanalizasyon Müdürlüğü	20.10.2016	10.11.2016	310.387,20
18562	2016/181982	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü	19.05.2016	06.09.2016	255.116,00
13875	2016/116264	Fen İşleri Müdürlüğü	10.06.2016	27.06.2016	96.701,00

Kamu idaresi cevabında; Belediyemizce yapılan mal alımlarında, mal teslimini gerçekleştiren yüklenicilere Vergi Usul Kanununun fatura nizamına ilişkin hükümlerine uyulması gereği hatırlatılacaktır.

Sonuç olarak Faturanın malın teslim tarihinden itibaren 7 gün içinde düzenlenmesi için gereği yapılmalıdır.

BULGU 22: Belediye Birimleri ile Ücretsiz Su Kullanılan Yerlerde Sayaç Bulunmaması

Belediyece su tahakkuku yapılmayan yerlerde su sayacı bulunmadığı, dolayısıyla ne kadar su tüketiminin yapıldığının ölçülmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 8’inci maddesinde her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından,

muhaseseleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu olduğu ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorunda olduğu belirtilmiştir. Belediyece su ücretine ilişkin tahakkuk yapılmasa da tüketilen suyun miktarının belirlenmesi için sayacın bulunması ve belli periyotlarla sayacın okunması gerekir. Böylece su tüketimine ilişkin verilerin elde edilmiş olması sağlanacaktır.

Ayrıca iki caminin içinde bulunan ve kullananların ücret ödediği WC'lerin ayrı aboneliğinin olması ve tüketilen suyun bedelinin alınması gerekir. Kullanıcılarından ücret alan bu yerler bir işletme olduğuna göre tükettikleri suyun bedelini ödemeleri gerekir.

Su ücreti tahakkuk ettirilmese de bu yerlere su sayacının takılarak ne kadar su tüketildiğinin takip ve rapor edilmesinin sağlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

Tablo 10: Su Sayacı Bulunmayan Yerlere Ait Tablo

Su Tüketilen Yer	Sayı	Sayaç Durumu
Belediye Hizmet Binaları	7	Yok
Camiler	72	Yok
Kuran Kursu	1	Yok
Park ve Bahçeler	162	Yok

Kamu idaresi cevabında; Belediyemize ait su sayacı bulunmayan Hizmet Binaları ve Park Bahçelere su sayaçları takılmış olup, ayrıca 2 adet Cami içerisinde bulunan ve vatandaşın ücret alınan tuvaletler için Türkiye Diyanet Vakfına buralardan bundan sonrada ücret alınacak ise bu yerlere su sayacı takılarak abonelik alınması, ayrıca yine Türkiye Diyanet vakfına ait kuran Kursuna da su sayacı takılması ile ilgili 02.05.2017 tarih ve 79933384-804/01 sayılı yazı gönderilmiştir.

Sonuç olarak Cami içinde bulunan ve kullananların ücret ödediği WC'lerin ayrı aboneliğinin yapılması ile su tüketimi olan yerlerle ilgili su ücreti tahakkuk ettirilmese de su sayacının takılarak ne kadar su tüketildiğinin takip ve rapor edilmesi sağlanmalıdır.

BULGU 23: Meclis Karar Özetlerinin Uygun Araçlarla Halka Duyurulmaması

Belediye meclis karar özetlerinin uygun araçlarla halka duyurulmadığı ve halkın bilgilenme hakkının kısıtlandığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 23'üncü maddesinin son fıkrasında, “*Kesinleşen meclis kararlarının özetleri yedi gün içinde uygun araçlarla halka duyurulur.*” denilerek belde halkının bilgilenmesi amaçlanmıştır.

Her hangi bir maliyete katlanmadan meclis kararlarını belde halkının bilgilenmesine sunan en uygun araç internet sitesinde yayınlanmasıdır. İnternet sitesi haricindeki araçların belediyeye ayrı bir maliyeti olduğundan bu yol tercih edilmemelidir.

Belediye meclis karar özetlerinin web (internet) sayfasında yayınlanması sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 23. Maddesi'nin son fıkrasına göre kesinleşen meclis kararlarını Belediyemiz Mali Hizmetler Müdürlüğü aracılığı ile Belediyemiz ilan panosunda yayınlanmaktadır. Ayrıca Belediye Meclis Karar Özetleri bundan sonra Belediyemiz web sitesinde de yayınlanacaktır.

Sonuç olarak Belediye meclis karar özetlerinin halkın en iyi şekilde bilgi sahibi olması amacıyla en uygun araçlarla duyurulması gerekir.

BULGU 24: Muhasebe Kayıtlarında Bazı Yevmiye Numaralarının Bulunmaması Ve Geçmişe Dönük Kayıt Yapılması

İdarenin 2016 yılına ilişkin muhasebe sistemi incelendiğinde bazı yevmiye numaralarının bulunmadığı ve geçmişe dönük kayıt yapıldığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “Yevmiye sistemi, muhasebeleştirme belgeleri ve açılış kayıtları” başlıklı 43'üncü maddesinde,

“(1) İşlemler, yevmiye tarih ve numara sırasına göre ve maddeler halinde yevmiye defterine günlük olarak kaydedilir; buradan da usulüne göre büyük defter ve yardımcı

defterlere sistemli bir şekilde dağıtılır.

(4) Muhasebeleştirme belgelerinin yevmiye tarih ve numarası sütunlarına, gerçekleşen işlemlerin kayda geçirildikleri tarih ile hesap döneminin başında (1)'den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar devam eden birer numara verilir. Gerek yevmiye defteri ve gerekse büyük defter ve yardımcı defter kayıtlarında bu yevmiye numaraları esastır.”,

Aynı Yönetmeliğin “Kullanılacak defterler ve kayıt düzeni“ başlıklı 44'üncü maddesinde,

“(1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında aşağıdaki defterler kullanılır.

a) Yevmiye defteri (Örnek-37)

1) Yevmiye defteri, kayda geçirilmesi gereken işlemlerin yevmiye tarih ve numarasıyla ve maddeler halinde düzenli olarak yazıldığı müteselsil sıra numaralı defterdir. Yevmiye defterine açılış kaydı yapıldıktan sonra, günlük işlemler muhasebeleştirme belgelerine dayanılarak kaydedilir.” hükmü yer almaktadır. Yönetmelikte belirtildiği üzere işlemler yevmiye tarih ve numara sırasına göre yevmiye defterine günlük olarak kaydedilmeli ve 1 den başlayıp hesap dönemi sonuna kadar sırasıyla devam eden yevmiye numaraları verilmelidir.

Nevşehir Belediyesi birleştirilmiş veriler defterinde yapılan incelemede bazı yevmiyelerin bulunmadığı tespit edilmiştir. Bulunmayan yevmiyeler şunlardır: 295, 1061, 1063, 1325, 1420, 1421, 1688, 1792, 1793, 1794, 2118 , 2617, 2741, 2895, 2908, 3059, 3190, 3304, 3390, 3866, 3944, 4255, 4280, 4337, 4953, 5039, 5043, 5048, 5098,5354,5391, 5488, 5510, 5855, 6519, 6520, 6681, 6762, 6916, 7122, 7123, 7130, 7336, 7337, 7338, 7339, 8236, 8376, 8876, 8897, 9077, 9402, 10836, 12072, 12093, 12181, 12206, 12214, 12215, 12233, 12234, 12276,12277,12278, 12279, 12390,12393,12430, 12529, 12535, 12566, 12567, 12577,12590, 12592, 12593, 12594, 12595, 12596, 12597, 12633, 12697, 12700, 12893, 13104, 13130, 13140, 13243, 13334, 13497, 13826,13834 ,13835, 13904, 13935, 14264, 14467, 15368, 15373,15930, 16061,16070,16406, 16482, 16801, 16804, 16805, 17689, 17954, 18038, 18046, 18054, 18311,18595, 18617, 18643, 18669,19042, 19415, 19496, 19620, 20410, 20928, 21246, 21569, 22894, 22905, 22949, 22951, 22952, 22956, 23000.

Yevmiye numaralarının müteselsil ve boşluğa yer verilmeyecek şekilde artması ile muhasebe kayıtlarının meydana geldiği tarihte kayda alınması gerekir. Buna aykırılık teşkil

eden yevmiye numaralarının varlığı, kullanılan muhasebe sisteminde geriye dönük olarak işlem yapılabileceğini ifade etmektedir. Geriye dönük kayıt yapılabilmesi hatalı muhasebe kayıtlarının varlığı ve bu kayıtların ne zaman düzeltildiği yönünde yapılacak incelemelerin güvenilirliği üzerinde risk oluşturur. Muhasebe kayıtlarında, geçmişe dönük kayıtları ifade eden yevmiye numaraları şunlardır; 01.02.2016/ 1580, 29.02.2016/ 3148, 31.03.2016/ 5165, 28.04.2016/ 6868, 30.06.2016/ 10760, 09.03.2016/12853, 15.07.2016/ 12432, 08.06.2016/ 12666

Yevmiye numaralarının Yönetmeliğe uygun olarak sırasıyla verilmesi ve geçmişe dönük kayıt yapılmasını sağlamayacak şekilde yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Belediyemizce 2016 yılında kullanılan yazılımdan kaynaklanan nedenlerle yevmiye kayıtları müteselsil sıra numarası takip etmemiştir. 2017 yılına ilişkin muhasebe kayıtları Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Yevmiye sistemi, muhasebeleştirme belgeleri ve açılış kayıtları" başlıklı 43. maddesine uygun şekilde tutulmaya çalışılmaktadır.

Sonuç olarak Yevmiye numaraları Yönetmeliğe uygun olarak sırasıyla verilmeli ve geçmişe dönük kayıt yapılmasına meydan verilmemelidir.

BULGU 25: 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 8'inci Maddesi Gereği Oluşturulan Kıymet Takdir Komisyonu ile Uzlaşma Komisyonunda Aynı Kişilerin Bulunması

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 8'inci maddesi gereği oluşturulan kıymet takdir komisyonunda yer alan iki kişi aynı zamanda uzlaşma komisyonunda görevlendirilmiştir.

2942 sayılı Kanun'un "Satın alma usulü" başlıklı 8'inci maddesinin ikinci fıkrasında, *"Kamulaştırma kararının alınmasından sonra kamulaştırmayı yapacak idare, bu Kanunun 11 inci maddesindeki esaslara göre ve konuyla ilgili uzman kişi, kurum veya kuruluşlardan da rapor alarak, gerektiğinde Sanayi ve Ticaret Odalarından ve mahalli emlak alım satım*

bürolarından alacağı bilgilerden de faydalanarak taşınmaz malın tahmini bedelini tepit etmek üzere kendi bünyesi içinden en az üç kişiden teşekkül eden bir veya birden fazla kıymet takdir komisyonunu görevlendirir.”, üçüncü fıkrasında, “Ayrıca idare, tahmin edilen bedel üzerinden pazarlıkla satın alma ve trampa işlemlerini yürütmek ve sonuçlandırmak üzere kendi bünyesi içinden en az üç kişiden teşekkül eden bir veya birden fazla uzlaşma komisyonunu görevlendirir.” düzenlemesi yer almıştır.

Nevşehir Belediye Encümenininin 08.01.2016 gün ve 2016/7 sayılı kararı ile Kıymet Takdir Komisyonununun 1-Mehmet Uluçay (Komisyon Başkanı), 2-Bülent Gönenç (Üye), 3-Ali Şener (Üye), 4-Yüksel Bozçalı (Üye), 5-Ahmet Tümay (Üye) ve Uzlaşma Komisyonununun 1- Yusuf Kaya (Komisyon Başkanı), 2- Mehmet Uluçay (Üye), 3-Bülent Gönenç (Üye) oluşmasına karar verilmiştir. Görüleceği üzere üç kişiden oluşan uzlaşma komisyonununun iki üyesi aynı zamanda kıymet takdir komisyonundadır. Yapılan görev itibarıyla iki komisyonda farklı kişiler bulunmalıdır. Kanunun ikinci ve üçüncü fıkralarının düzenlenişinden bu komisyonların farklı kişilerden oluşmasının gerektiği sonucuna varılmıştır.

Aynı kişi hem kıymet takdir komisyonu hem de uzlaşma komisyonunda görevlendirilmemelidir.

Kamu idaresi cevabında; 2942 Sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 8. Maddesi gereğince Uzlaşma Komisyonu ve Kıymet Takdir Komisyon üyelerinin farklı kişilerden oluşması sağlanacaktır.

Sonuç olarak Kıymet takdir komisyonu ile uzlaşma komisyonunda yer alacak kişilerin farklı olması gerekir.

BULGU 26: Emanetler Hesabında Kayıtlı Tutarların Muhasebe Kayıtlarına Alındığı Sıraya Göre Ödenmemesi

Giderlerin muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödenmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi Ve Kontrol Kanununun “Ödenemeyen giderler ve

bütçeleştirilmiş borçlar” başlıklı 34’üncü maddesinde, “*Kamu idarelerinin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde giderler, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödenir. Ancak, sırasıyla kanunları gereğince diğer kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, prim, fon kesintisi, pay ve benzeri tutarlara, tarifeye bağlı ödemelere, ilama bağlı borçlara, ödenmemesi halinde gecikme cezası veya faiz gibi ek yük getirecek borçlara ve ödenmesi talep edilen emanet hesaplarındaki tutarlara öncelik verilir.*”, “Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları” başlıklı 61’inci maddesinin altıncı fıkrasında, “*Muhasebe yetkilileri, 34 üncü maddenin ikinci fıkrasındaki ödemeye ilişkin hükümler ile bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen ödemeye ilişkin kontrol yükümlülüklerinden dolayı sorumludur.*” düzenlemeleri yapılmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe Ve Muhasebe Yönetmeliğinin 320 Bütçe Emanetleri Hesabına ilişkin “Hesaba ilişkin işlemler” başlıklı 249’uncu maddesinin “Bütçe emanetlerinden yapılacak ödemeler” başlıklı (b) fıkrasında da, *Bütçe emanetine alınan tutarlardan gerek mali yıl içinde, gerekse yılı geçtikten sonra yapılacak ödemeler için muhasebe işlem fişi düzenlenir. Bütçe emanetlerine alınan tutarlar muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ilgililerine ödenir. Tutarın emanete alınması sırasında istihkak sahibine verilen veya istihkak sahibine verilemediği için muhasebe biriminde saklanan muhasebeleştirme belgesinin bir nüshası muhasebe işlem fişine bağlanır. Emanete alınan tutar bir defada ödenemediği takdirde, daha sonra yapılacak ödemelere ilişkin fişe, ilk ödemeye ait fişin yevmiye tarih ve numarası yazılır.*” denilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı gibi idarenin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması nedeniyle alınan mal, hizmet ve yapım karşılığı tutarlar 320 Bütçe Emanetleri Hesabına kaydedilir ve ödemeler giderin muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre gerçekleştirilir. Emanet hesabında izlenen giderlerin ödenmesi işleminin kayda alınma sırasına göre gerçekleştirilmesinden muhasebe yetkilisi sorumludur. Kurumun mali iş ve işlemlerinin incelemesinde, satıcılara olan borçları gösteren 320 Hesabından yapılan ödemelerin mevzuat hükümlerine aykırı olarak muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre yapılmadığı tespit edilmiştir. Satıcılara olan borçlar muhasebe kaydına alındığı sırayla ödenmelidir. İdareye iş yapanların alacaklarını zamanında tahsil edemedikleri için açacakları davalar nedeniyle oluşacak mahkeme giderlerinden, borçları kayıt sırasına göre ödemeyenler ile kontrol etmeyenlerin sorumlu olacağı açıktır.

Kurumca bütçe emanetine alınan tutarların muhasebe kayıtlarına alınış sırasına göre ödenmesi sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; Belediyemiz tarafından öncelikle mevzuat hükümlerine uygun olarak kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, prim, fon kesintisi, pay ve benzeri tutarlara, tarifeye bağlı ödemelere, ilama bağlı borçlara, ödenmemesi halinde gecikme cezası veya faiz gibi ek yük getirecek borçlara ve ödenmesi talep edilen emanet hesaplarındaki tutarlara öncelik verilmekte ancak hala ödenemeyen tutarlarda ise bu öncelikleri bilmeyenler tarafından icra yoluyla tahsilatlar yapılmaktadır. Sonuçta mahkeme kararı olduğu için uygulamak zorundayız. Bundan sonra emanet hesaplarında yer alan tutarların zamanında ve sırasında ödenebilmesi için gerekli dikkat ve özen gösterilecektir.

Sonuç olarak Yapılan incelemede emanet hesabında kayıtlı tutarların muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre yapılmadığı görülmüştür. Satıcılara olan borçların muhasebe kaydına alındığı sırayla ödenmesi gerekir.

BULGU 27: İşçi İzinlerinin Kanuna Uygun Şekilde Kullanılmaması

İşçilerin yıllık izinlerinin Kanuna uygun şekilde kullanılmadığı görülmüştür.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği, 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu, 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği, 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık iznin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ve işverence tutulması zorunlu kayıtların şekli Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle gösterileceği

belirtilmiş, 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de Kanuna uygun olarak yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır.

4857 sayılı Kanunun 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu hükmüne göre yıllık iznin kullandırılması gerekir. Nitekim 4857 sayılı Kanun'un "Yıllık ücretli izin hükümlerine aykırılık" başlıklı 103'üncü maddesinde, "*Yıllık ücretli izni bu Kanunun 56 ncı maddesine aykırı olarak bölen veya izin ücretini 57 nci maddenin üç ve dördüncü fıkralarında belirtilen usule aykırı olarak ödeyen veya eksik ödeyen veya 59 uncu maddedeki hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya 60 ıncı maddede belirtilen yönetmeliğin esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için ikiyüzyirmi Türk Lirası idari para cezası verilir.*" düzenlemesi mevcuttur.

Bu düzenlemeler çerçevesinde görülmektedir ki, işçi yıllık izin hakkından feragat edemez. İşçi emekli olduğunda veya iş sözleşmesi son bulduğunda yasa hükmü gereği izin alacağı ücrete dönüşmektedir. Ödeme de son ücret üzerinden yapılacağından işçinin eline çok yüksek bir miktar geçebilmektedir. Kullanılmayan izinlerin son ücret üzerinden ödenmesi işçilerin izin kullanmaktan feragat edebilmelerine neden olmaktadır. Ancak kurum veya birim yetkililerin buna izin vermemesi, Anayasal bir hak olan izni işçilere kullandırması gerekir. Zira birikmiş izin alacaklarının ücrete dönüşmesi halinde kurum yüksek miktarlarda ödeme yapmakla karşı karşıya kalabilmektedir.

Yapılan incelemede işçilerin 1994 yılından bu tarihe kadar 389, 418, 532, 629 ve 658 gün gibi kullanmadığı izinlerin olduğu anlaşılmıştır. Bir işçinin 17 yıllık iznini hiç kullanmadığı ve 5 yıllık izninden ise sadece ikişer gün kullandığı yani 28'er gün kullanmadığı gibi bir durum söz konusudur ki bu durum hayatın olağan akışına aykırıdır.

Söz konusu düzenlemeler uyarınca işçilere yıllık izinleri kanunun öngördüğü şekilde kullandırılması sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; İşçi yıllık izinlerinin kullanılması ile ilgili müdürlüklere gönderilen 17/ 05/ 2017 tarih, 2820232-325 sayılı yazı ile kanunun ön gördüğü şekliyle

kullandırılması yönünde bilgilendirilmiştir.

Sonuç olarak Kullanılmayan izinlerin son ücret üzerinden ödenmesi işçilerin izin kullanmaktan feragat edebilmelerine neden olmaktadır. İşçinin yıllık izin hakkından feragat edemeyeceği göz önüne alındığında kurum veya birim yetkililerin Anayasal bir hak olan izni işçilere kullandırması gerekir.

BULGU 28: Belediye Meclisince Çalışanlara Yönelik Sosyal Denge Ödemesine İlişkin Alınan Kararda Belirsizliklerin Bulunması

Belediyede çalışan memur ve sözleşmeli personele yapılan sosyal denge ödemelerine ilişkin alınan Meclis kararının 2014 yılında alındığı ve belirsizlik içerdiği görülmüştür.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun Geçici 14'üncü maddesi, *“Söz konusu sözleşmeleri 31/12/2015 tarihinden önce sona eren veya mevcut sözleşmeleri bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra karşılıklı olarak feshedilen kapsama dâhil idareler, sözleşmelerinin sona eriş veya fesih tarihini izleyen bir ay içinde sözleşmelerin sona erdiği veya feshedildiği tarih ile bu Kanunda öngörülen toplu sözleşme dönemi sonuna kadarki dönemle sınırlı olmak üzere üçüncü fıkra hükümleri dikkate alınmaksızın 32 nci madde hükümleri çerçevesinde sözleşme yapabilir.”* ile 32'nci maddesinin birinci fıkrasındaki, *“27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15 inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilir.”* hükmünün birlikte değerlendirilmesinde, sözleşme sona erdiğinde belediye başkanı sosyal denge ödenmesiyle ilgili yazıyı meclise sevk ederek meclise teklifte bulunmalı, meclis tarafından sosyal denge ödenmesiyle ilgili karar verilmesi halinde belediye başkanı da ilgili sendika ile sözleşme imzalamalıdır.

2014 yılında alınan 07.04.2014 gün ve 27 numaralı Meclis kararında, “5393 sayılı Belediye Kanununun 38. Maddesinin g bendi gereğince 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi memurlar için 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununun Sendikalaşma yasasına göre, sendikaya üye personellere Sosyal Denge Yardımı verilmesine, ilgili sendikayla sözleşme yapmak için Belediye Başkanına yetki verilmesine oybirliğiyle karar verildi” denilerek yetki Belediye Başkanına verilmiştir. Bu tarihten sonra başka bir meclis kararı alınmamıştır.

Meclisin bu kararına istinaden 01.04.2014-31.12.2015 döneminde geçerli olmak üzere 11.04.2015 tarihinde Toplu Sözleşme imzalanmıştır. Bu sözleşme sona ereceği zaman Belediye Başkanı meclise teklifte bulunarak alınan yetki çerçevesinde 01.01.2016-31.12.2017 dönemi için geçerli Toplu Sözleşme imzalanmalıdır. Meclis şayet birden fazla yılı kapsayacak bir sözleşme için yetki vermeyi düşünüyor ise bunu kararında belirtmelidir. Meclisin hangi şartta ve ne kadar süre ile yetki verdiği belirsizdir.

Memurlara verilecek sosyal denge sözleşmesiyle ilgili Meclis kararı alınması, meclisin yetki verdiği sürenin belirtilmesi ve toplu sözleşmede de bu süreye uyulması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; Belediyemiz personeline verilen sosyal denge ödemesi ile ilgili meclis kararı bundan sonraki yapılacak ilk sözleşmeye esas olmak üzere yetki verilen sürenin belirtilmesi sağlanacaktır.

Sonuç olarak Memurlarla yapılacak sosyal denge sözleşmesiyle ilgili Meclis kararı alınması ile Meclisin yetki verdiği sürenin belirtilmesi sağlanmalıdır.

BULGU 29: Belediyeye Ait Taşınmazların PTT'ye Kanuna Aykırı Olarak Tahsis Edilmesi

Belediyeye ait iki adet taşınmaz Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketine tahsis edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun “Diğer Kuruluşlarla İlişkiler” başlıklı 75'inci

maddesinde,

"Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;

c) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerekir.

d) Kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür."

hükmü getirilmiştir. Bu hükme göre belediyeler kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak sadece mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu'nun "kuruluş" başlıklı 21'inci maddesinin birinci fıkrasında, "Bu Kanun ile kuruluş ve tescile ilişkin hükümleri hariç olmak üzere 6102 sayılı Kanun ve özel hukuk hükümlerine tabi Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi unvanı altında bir anonim şirket kurulmuştur.", ikinci fıkrasında, "PTT'nin sermayesinin tamamı Hazineye aittir.", "Faaliyet konuları ve nitelikleri" başlıklı 22'nci maddesinin ikinci fıkrasında, "PTT, 2/4/1987 tarihli ve 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun hükümlerine tabidir." yer alan hükümlerinden dolayı PTT kamu kurum ve kuruluşu olarak kabul edilebilir. Ancak PTT belediyenin görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda faaliyet göstermemektedir. Bu nedenle gerek PTT'nin faaliyet alanı gerekse tahsis edilen taşınmazların kullanım amaçlarına bakıldığında bu tahsisler 5393 sayılı Kanun'un 75'inci maddesine uygun düşmemektedir.

Kanuna aykırı tahsis edilen taşınmazların iptali sağlanmalıdır.

Tablo 11: Belediye Tarafından Tahsis Edilen Taşınmazlar

Taşınmaz	Meclis Karar Tarih ve No	Tahsis Süresi	Kullanım Şekli
PTT Saray Meydanında Bulunan İşyeri	04.07.2014/64	10 Yıl	PTT Şubesi olarak kullanılmak üzere.
Hacıbektaş Veli Üniversitesi Kampüs Girişi 8 m2 yer.	07.10.2016/75	5 Yıl	PTT Matik Cihazı konulmak üzere

Kamu idaresi cevabında; Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketinin sermayesinin tamamı hazineye aittir. PTT, 2/4/1987 tarihli ve 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun hükümlerine tabidir. 05.02.2017 tarih ve 29970 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 24.01.2017 tarih 2017/9756 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile PTT'nin sermayesinin tamamı Hazine Müsteşarlığı'ndan Varlık Fonuna devredilerek tescil ve ilan edilmiştir. Dolayısıyla, Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi bir kamu kuruluşudur.

5393 sayılı Belediye Kanununun 75.maddesinin (d) bendi hükmü şu şekildedir:

“d) Kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür.”

Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi bir kamu kuruluşu olduğundan 5393 sayılı kanunun 75. Maddesinin d bendi gereğince taşınmaz tahsisi mümkün bulunmaktadır. Ayrıca; 5393 sayılı Kanunun 14.maddesinde Belediyenin görevleri arasında sayılan “belediye ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar” hükmü ile PTT'nin yaptığı hizmetler dikkate alındığında yapılan tahsislerin hukuka uygun olduğu değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak

Kamu idaresi 5393 sayılı Kanun'un 75'inci maddesine göre tahsisin mümkün olduğunu ve 5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde “belediye ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar” hükmü ile PTT'nin yaptığı hizmetler dikkate alındığında

yapılan tahsislerin hukuka uygun olduğunu belirtmiştir.

Bulguda mevzuat belirtildiği için tekrar edilmemiştir. Belediyenin ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar hükmünü dikkate alarak ticari faaliyet yapan ve bunun sonucunda vergi ödeyen kamu faaliyeti ile beraber posta hizmetleri yapan PTT'ye tahsis yapılamaz. 5393 sayılı Kanun'un "Belediyenin görev ve sorumlulukları" başlıklı 14'üncü maddesinde, "*Belediye, mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla;*

a)...ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar." a)...ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar." yer alan bu hüküm yapılan tahsisin gerekçesi olamaz. PTT'nin Belediyenin görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda faaliyet göstermediği açıktır.

PTT'nin faaliyet alanı ile tahsis edilen taşınmazların kullanım amaçlarına bakıldığında bu tahsisler 5393 sayılı Kanun'un 75'inci maddesine uygun olmadığından dolayı tahsislerin iptal edilmesi gerekir.

BULGU 30: Belediyeye Ait Taşınmazların Ticaret Borsasına Kanuna Aykırı Tahsis Edilmesi

Belediyeye ait iki adet taşınmaz Nevşehir Ticaret Borsasına tahsis edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Diğer Kuruluşlarla İlişkiler" başlıklı 75'inci maddesinde,

"Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;

c) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerekir.

d) Kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir

veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür."

hükmü getirilmiştir. Bu hükme göre belediyeler kendilerine ait taşınmazları, aslı görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak sadece mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Ticaret Borsası kamu kurumu olmayıp Anayasanın 135'inci maddesinde belirtilen kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşudur. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşuna taşınmaz tahsisi ise 5393 sayılı Kanun'un 75'inci maddesinin (d) fıkrasına göre mümkün değildir.

Belediye meclis kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Ancak kullanım amaçlarına bakıldığında tahsis edilen taşınmazların bu kapsamda olmadığı anlaşılmaktadır.

Kanuna aykırı tahsis edilen taşınmazların iptali sağlanmalıdır.

Tablo 12: Belediye Tarafından Tahsis Edilen Taşınmazlar

Taşınmaz	Kime Edildiği	Tahsis	Meclis Karar Tarih ve No	Tahsis Süresi	Kullanım Şekli
Hububatçılar Pazarının Doğusundaki Alan	Nevşehir Borsası	Ticaret	04.10.2013/110	25 Yıl	Kabak çekirdeği seans salonu
Yeni Zahire Pazarı Girişindeki Yer	Nevşehir Borsası	Ticaret	03.05.2013/57	10 Yıl	Kantar yeri olarak kullanılmak üzere

Kamu idaresi cevabında; 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 28.madde hükmü şu şekildedir:

MADDE 28 - Ticaret borsaları, bu Kanunda yazılı esaslar çerçevesinde borsaya dahil maddelerin alım satımı ve borsada oluşan fiyatlarının tespit, tescil ve ilanı işleriyle meşgul olmak üzere kurulan kamu tüzel kişiliğine sahip kurumlardır.

5393 sayılı Kanunun 14.maddesinde Belediyenin görevleri arasında "ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi" hizmetleri sayılmıştır.

Ticaret Borsasının kamu tüzel kişiliğine sahip olması sebebiyle; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerinin yerine getirilmesine katkı sağlamak amacıyla 5393 sayılı Belediye Kanununun 75.maddesi doğrultusunda yapılan tahsislerin hukuka uygun olduğu değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak

Kamu idaresi 5174 sayılı Kanun'un 28 ile 5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinden bahsederek 5393 sayılı Belediye Kanununun 75'inci maddesi doğrultusunda yapılan tahsislerin hukuka uygun olduğunu ifade etmiştir.

Bulguda mevzuat belirtildiği için tekrar edilmemiştir. 5393 sayılı Kanun'un "Belediyenin görev ve sorumlulukları" başlıklı 14'üncü maddesinde, "*Belediye, mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla;*

a)...ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar." yer alan bu hüküm yapılan tahsisin gerekçesi olamaz.

Bulguda belirtildiği üzere Ticaret Borsası kamu kurumu olmayıp Anayasanın 135'inci maddesinde belirtilen kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşudur. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşuna taşınmaz tahsisi ise 5393 sayılı Kanun'un 75'inci maddesinin (d) fıkrasına göre mümkün değildir. Belediye Meclis kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Ancak kullanım amaçlarına bakıldığında tahsis edilen taşınmazların bu kapsamda da olmadığı anlaşılmaktadır.

5393 sayılı Kanun'un 75'inci maddesine uygun olmayan taşınmaz tahsislerinin iptali sağlanmalıdır.

BULGU 31: Belediyeye Ait Taşınmazların Kanuna Aykırı Olarak Tahsis Edilmesi

Belediyeye ait iki taşınmazın tahsisinin 5393 sayılı Belediye Kanunu'na uygun olmadığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Diğer Kuruluşlarla İlişkiler" başlıklı 75'inci

maddesinde,

"Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;

c) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerekir.

d) Kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür."

hükmü getirilmiştir. Bu hükme göre belediyeler görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak sadece mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebileceği veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebileceği gibi, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir.

Sebze Pazarındaki 111 numaralı 20m² dükkan Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı yayınlarını tanıtmak üzere tahsis edilmiştir. Söz konusu yer Türkiye Diyanet Vakfı yayınlarının satış yeri olarak kullanılmaktadır. Türkiye Diyanet Vakfı yayınları belli bir bedel karşılığında satılmaktadır. Aynı şekilde Diyanet İşleri Başkanlığı yayınları da belli bir bedel karşılığında satılmaktadır. Yapılan işe bakıldığında yapılan taşınmaz tahsisi 5393 sayılı Kanun'un 75'inci maddesine uygun düşmemektedir.

Yeni Kayseri Caddesi 14 numaralı yerdeki 21m² ahşap büfe Diyanet İşleri Başkanlığı yayınları satış yeri olarak tahsis edilmiştir. Diyanet İşleri Başkanlığı yayınları belli bir bedel karşılığında satılmaktadır. Yapılan işe bakıldığında yapılan taşınmaz tahsisi 5393 sayılı Kanun'un 75'inci maddesine uygun düşmemektedir.

5393 sayılı Kanun'un 75'inci maddesine uygun düşmeyen taşınmaz tahsislerinin iptali

sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; 5393 sayılı Belediye Kanununun 15.maddesinin (d) bendi hükmü şu şekildedir:

“d) Kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmi beş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür.”

Diyanet İşleri Başkanlığı bir kamu kuruluşudur. Bu sebeple; 5393 sayılı kanunun 75. Maddesinin d bendi gereğince taşınmaz tahsisi mümkün bulunmaktadır.

5393 sayılı Kanunun 14.maddesinde Belediyenin görevleri arasında “kültür” hizmetleri sayılmıştır. Ayrıca; 5393 sayılı Kanunun 13. Maddesinin 2.fıkrasında “Belediye, hemşehriler arasında sosyal ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi ve kültürel değerlerin korunması konusunda gerekli çalışmaları yapar.” Hükmü bulunmaktadır.

Belirtilen kanun hükümleri çerçevesinde Diyanet İşleri Başkanlığı'nın yaptığı hizmetler dikkate alındığında yapılan tahsislerin hukuka uygun olduğu değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi yapılan tahsislerin hukuka uygun olduğunu ifade etmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesinin ikinci fıkrası ile 14'üncü maddesi yapılan tahsislerin gerekçesi olamaz.

Kayseri caddesinde bulunan 15 numaralı dükkanın okuma salonu olarak kullanılmak üzere İl Müftülüğüne yapılan tahsisi 5393 sayılı Kanun'un 75'inci maddesine uygun bulunmuştur.

Ancak Sebze Pazarındaki 111 numaralı 20m² dükkanın Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı yayınlarını tanıtmak üzere tahsis edilmesi ve söz konusu yerin Türkiye Diyanet Vakfı yayınlarının satış yeri olarak kullanılması ile yayınların belli bir bedel karşılığında satıldığı göz önüne alındığında söz konusu tahsis işleminin 5393 sayılı Kanun'un 75'inci maddesine uygun olmadığı görülmektedir. Yine Yeni Kayseri Caddesi 14 numaralı

yerdeki 21m² ahşap büfenin Diyanet İşleri Başkanlığı yayınları satış yeri olarak tahsis edilmiştir. Diyanet İşleri Başkanlığı yayınları belli bir bedel karşılığında satılmaktadır. Yapılan işe bakıldığında yapılan taşınmaz tahsisi 5393 sayılı Kanun'un 75'inci maddesine uygun değildir.

5393 sayılı Kanun'un 75'inci maddesine uygun düşmeyen taşınmaz tahsislerinin iptali gerekmektedir.

BULGU 32: Yapım İşi Sözleşmesinin Teknik Personel Bulundurulması İle İlgili Kısımının Tip Sözleşmeye Uygun Olmaması

Nevşehir Belediyesi'nin yapmış olduğu yapım işlerine ilişkin sözleşmelerin teknik personel, makine, teçhizat ve ekipman bulundurulması başlıklı 23'üncü maddesinin Yapım İşleri Genel şartnamesi ile tip sözleşmeye aykırı olduğu tespit edilmiştir.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanun'unun "Tip sözleşmeler" başlıklı 5'inci maddesinde, *"Bu Kanunun uygulanmasında uygulama birliğini sağlamak üzere mal veya hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin Tip Sözleşmeler Resmi Gazetede yayımlanır. İdarelerce yapılacak sözleşmeler Tip Sözleşme hükümleri esas alınarak düzenlenir. Mal ve hizmet alımlarında, Kurumun uygun görüşü alınmak kaydıyla istekliler tarafından hazırlanması mutlak olan sözleşmeler kullanılabilir."* ifadesi yer almaktadır.

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin "Sözleşme tasarısı" başlıklı 18'inci maddesinde,

"(1) İdare, sözleşme tasarısını bu Yönetmeliğin ekinde yer alan tip sözleşmeyi esas alarak hazırlar.

(2) Tip sözleşmede boş bırakılan veya dipnota alınan hususlar, işin özelliğine ve 4734 ve 4735 sayılı Kanunlar ile diğer mevzuat hükümlerine aykırı olmayacak şekilde düzenlenir.

(3) İdare, tip sözleşmede düzenlenmeyen ve işin özelliğine göre düzenlenmesine gerek duyulan hususları, 4734 ve 4735 sayılı Kanunlar ile diğer mevzuat hükümlerine aykırı olmamak koşuluyla, maddeler halinde düzenleyerek "Diğer Hususlar" bölümüne ekleyebilir."

hükümleri yer almaktadır.

Mevzuattan anlaşılacağı üzere idareyle yüklenici arasında imzalanacak yapım işlerine ilişkin sözleşme yönetmeliğin ekinde yer alan tip sözleşmeye uymak zorundadır.

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin ekinde yer alan Yapım İşlerine Ait Tip Sözleşmenin “Teknik personel, makine, teçhizat ve ekipman bulundurulması” başlıklı 23’üncü maddesinde,

“23.1. Yüklenici, 23.3. maddesi uyarınca, İdareye bildirdiği teknik personelin onaylandığının kendisine bildirildiği tarihten itibaren aşağıda adet ve unvanları belirtilen teknik personeli iş programına göre iş yerinde bulundurmak zorundadır.

Adet Pozisyonu Mesleki Unvanı Mesleki Özellikleri

1-

2-

3-

23.2. Yüklenici, yukarıda adet ve mesleki unvanı belirtilen teknik personeli iş programına göre iş başında bulundurmadağı takdirde;

1-(Mesleki unvanı)..... için... TL/Gün,

2-için.....TL/Gün,

ceza müteakiben düzenlenecek ilk hakedişten kesilir.

23.3. Teknik personelin idareye bildirilmesi ve iş yerinde bulundurulmasıyla ilgili hususlarda Yapım İşleri Genel Şartnamesinde yer alan hükümler uygulanır.”

denilmiş ve Yapım İşleri Genel Şartnamesinin “İşin yürütülmesi için gerekli personel ve araçlar” başlıklı 19’uncu maddesinde de,

“Yüklenici, sözleşmesine göre işyerinde bulundurulması istenen teknik personelin isimleri ile belgelerini (diploma, meslek odası kayıt belgesi, noterden alınan taahhütname) Teknik Personel Bildirimi ile birlikte yer tesliminin yapıldığı tarihten itibaren beş gün içerisinde İdareye bildirmek zorundadır. İdare, bu personel hakkında gerekli incelemeyi

yaptıktan sonra kabul edip etmediğini on gün içinde Yükleniciye bildirir. İdare tarafından bu süre içerisinde herhangi bir bildirim yapılmadığı takdirde Teknik Personel Bildirimindeki teknik personel kabul edilmiş sayılır.

(7) Yüklenici tarafından bildirilen teknik personelin İdare tarafından kabul edilmemesi halinde, kabul edilmeyen teknik personel yerine yeni bir teknik personel bildirilmesi için Yükleniciye beş gün süre verilir. Yüklenici, verilen süre içerisinde yeni bir teknik personel bildirmeye mecburdur. Aksi halde, teknik personel için sözleşmesinde öngörülen günlük cezalar uygulanır.”

düzenlemesi yapılmıştır.

İdareyle yüklenici arasında imzalanan sözleşmelerin “Teknik personel, makine, teçhizat ve ekipman bulundurulması” başlıklı 23’üncü maddesi yönetmelikte yer alan tip sözleşmeye uymamaktadır. Sözleşmelerin 23’üncü maddesinde Tip sözleşmenin 23.1’inci maddesi aynen alınmış ancak altına Teknik personel istenilmemektedir ibaresi yazılmıştır. Yine Tip sözleşmenin 23.2’nci maddesinin ilk cümlesi aynen alınmış ancak altına Teknik personel istenilmemektedir ibaresi yazılarak ceza maddesi düzenlenmemiştir. Yapım işlerinde teknik personel olmadan ihale edilen işlerin yapılması mümkün değildir. İmzalanan sözleşmenin mevzuatta belirtilen tip sözleşmeye uygun olarak düzenlenmesi ve teknik personelle ilgili ayrıntılı düzenlemenin sözleşmede yer alması gerekir.

İdarenin yapım işleri ihalelerinde mevzuatta yer alan tip sözleşmeyi dikkate alarak sözleşme tasarısı hazırlaması ve imzalanan sözleşmelerin tip sözleşmeye uygun olması gerekmektedir.

Tablo 13: Yapım İşlerine Ait Liste

İhale Numarası	Kayıt	Birim	İşin Adı	Sözleşme Bedeli	Sözleşmenin 23.Maddesine İlişkin Açıklama
2015/101067		Fen İşleri	Şifa Köprülü Kavşağı	5.090.000	Teknik Personel istenilmemektedir. Teknik personelle ilgili ceza maddesi düzenlenmemiştir.
2015/127638		Fen İşleri	Çeşitli Cadde ve Sokaklarda Kilitli Parke ve Bordür İle Yol Yapım İşleri	1.408.750	Teknik Personel istenilmemektedir. Teknik personelle ilgili ceza maddesi düzenlenmemiştir.

2015/77285	Fen İşleri	Nevşehir Külliyesi Cami Betonarme İşi	5.979.226	Teknik Personel istenilmemektedir. Teknik personelle ilgili ceza maddesi düzenlenmemiştir.
2015/149819	Fen İşleri	Nevşehir Merkez Çeşitli Mahalleler Kilitli Parke ve Bordür İle Yol Yapım İşi	1.313.875	Teknik Personel istenilmemektedir. Teknik personelle ilgili ceza maddesi düzenlenmemiştir.
2015/93948	Fen İşleri	Çeşitli Mahalleler Kilitli Parke, Antik Parke ve Bordür İle Yol Yapım İşi	1.196.250	Teknik Personel istenilmemektedir. Teknik personelle ilgili ceza maddesi düzenlenmemiştir.
2016/196645	Fen İşleri	Betonarme Menfez Yapım İşi	235.000	Teknik Personel istenilmemektedir. Teknik personelle ilgili ceza maddesi düzenlenmemiştir.
2016/29430	Fen İşleri	Kapalı Pazar Yeri Beton Yol ve Genel Onarım İşi	1.582.400	Teknik Personel istenilmemektedir. Teknik personelle ilgili ceza maddesi düzenlenmemiştir.
2016/99036	Park ve Bahçeler Müdürlüğü	Beton Parke ve Kilitli Taş Malzeme Dahil Döşenmesi	179.651	Teknik Personel istenilmemektedir. Teknik personelle ilgili ceza maddesi düzenlenmemiştir.
2015/113078	Fen İşleri	Fatih Sultan Mah. 350 Evler, Esentepe ve Güzelyurt Mahalleleri Kilitli Parke ve Bordür İle Yol Yapım İşi	1.447.731,70	Teknik Personel istenilmemektedir. Teknik personelle ilgili ceza maddesi düzenlenmemiştir.
2015/177397	Fen İşleri	Merkez Çeşitli Mahalleler Kilitli Parke ve Bordür İle Yol ve Kaldırım Yapım İşi	1.300.275	Teknik Personel istenilmemektedir. Teknik personelle ilgili ceza maddesi düzenlenmemiştir.
2016/417968	Park ve Bahçeler Müdürlüğü	Okullara Genel Onarım ve Saha Betonunu Yapım İşi	2.557.364	Teknik Personel istenilmemektedir. Teknik personelle ilgili ceza maddesi düzenlenmemiştir.
2016/76012	Fen İşleri	2000 Evler mahallesine Anaokulu ve Kreş yapımı	1.350.000	Teknik Personel istenilmemektedir. Teknik personelle ilgili ceza maddesi düzenlenmemiştir.

2016/15007	Fen İşleri	Cevher Dudayev Mah. Çeşitli Cadde ve Sokaklarda yol ve Kaldırım Yapım İşİ	934.245	Teknik Personel istenilmemektedir. Teknik personelle ilgili ceza maddesi düzenlenmemiştir.
2016/186223	Fen İşleri	Karaağaç Deresi Islah ve Yol Yapım İşİ	2.300.000	Teknik Personel istenilmemektedir. Teknik personelle ilgili ceza maddesi düzenlenmemiştir.
2015/153427	Fen İşleri	Muhtelif İlköğretim Okulları 2 Grup Genel Onarım işİ	307.166	Teknik Personel istenilmemektedir. Teknik personelle ilgili ceza maddesi düzenlenmemiştir.
2016/213446	Fen İşleri	Yol Yapım İşİ	14.569.004	Teknik Personel istenilmemektedir. Teknik personelle ilgili ceza maddesi düzenlenmemiştir.
2015/139459	Fen İşleri	Merkez Muhtelif Cadde ve Sokaklarda Kilitli Parke ile Yol Tamir İşİ	960.000	Teknik Personel istenilmemektedir. Teknik personelle ilgili ceza maddesi düzenlenmemiştir.
2016/117340	Fen İşleri	Muhtelif Cadde ve Sokaklarda Kilitli, Antik Parke ve Bordür ile Yol ve Kaldırım Yapım İşİ	1.423.500	Teknik Personel istenilmemektedir. Teknik personelle ilgili ceza maddesi düzenlenmemiştir.
2016/346374	Fen İşleri	Belediyenin İmar Sınırları İçinde Muhtelif Cadde ve Sokaklarda ile Yol ve Kaldırım Yapım İşİ	1.412.750	Teknik Personel istenilmemektedir. Teknik personelle ilgili ceza maddesi düzenlenmemiştir.

Kamu idaresi cevabında; Yapım işleri ihaleleri sürecinde yüklenici ruhsat aşamasında bahsi geçen işlerin denetim ve sorumluluğuna yönelik teknik personel bildirmektedir.

Ayrıca İdaremize ait teknik personeller günlük olarak inşaat mahalline giderek gerekli kontrol ve denetimleri yapmaktadır.

Sonuç olarak İdarenin verdiği cevabın Bulgu ile ilgisi anlaşılamamıştır.

Bulgunun esası İdareyle yüklenici arasında imzalanan sözleşmelerin “Teknik personel, makine, teçhizat ve ekipman bulundurulması” başlıklı 23’üncü maddesinin yönetmelikte yer alan tip sözleşmeye uygun olmamasıdır. Sözleşmelerin 23’üncü maddesinde Tip sözleşmenin 23.1’inci maddesi aynen alınmış ancak altına Teknik personel istenilmemektedir ibaresi yazılmıştır. Yine Tip sözleşmenin 23.2’nci maddesinin ilk cümlesi aynen alınmış ancak altına Teknik personel istenilmemektedir ibaresi yazılarak ceza maddesi düzenlenmemiştir. Yapım işlerinde teknik personel olmadan ihale edilen işlerin yapılması mümkün değildir.

İmzalanan sözleşmenin mevzuatta belirtilen tip sözleşmeye uygun olarak düzenlenmesi ve teknik personelle ilgili ayrıntılı düzenlemenin sözleşmede yer alması sağlanmalıdır.

7. EKLER**Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları****2016 YILI BİLANÇO****AKTİF**

HESAP KODU	HESABIN ADI	TUTAR
102	BANKA HESABI	1.405.134,57
103	VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	-30,00
109	BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI	1.426,45
121	GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	5.558.160,45
122	GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR HESABI	150.768,33
126	VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	323.114,99
127	DİĞER FAALİYET ALACAKLARI HESABI	374.839,20

PASİF

HESAP KODU	HESABIN ADI	TUTAR
300	BANKA KREDİLERİ HESABI	1.080.406,30
320	BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	29.306.015,99
330	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	5.222.612,36
333	EMANETLER HESABI	2.271.995,51
340	ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI HESABI	36.152.600,00
360	ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	524.390,62
361	ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK	509.990,24

140	KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	1.972.804,77		362	FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TA	455.601,38
150	İLK MADDE VE MALZEME HESABI	334.105,20		363	KAMU İDARELERİ PAYLARI HESABI	329.933,98
162	BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	500.731,63		368	VADESİ GEÇMİŞ, ERTELENMİŞ VEYA TAKSİTLENDİRİLMİŞ V	1.865.504,38
190	DEVREDEN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	25.710.478,45		372	KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	700,00
220	GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	824.840,23		381	GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	250.965,20
222	GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR HESABI	95.020,13		400	BANKA KREDİLERİ HESABI	2.372.513,42
240	MALİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	8.441.213,57		438	KAMUYA OLAN ERTELENMİŞ VEYA TAKSİTLENDİRİLMİŞ BORÇ	11.430.354,02
241	MAL VE HİZMET ÜRETEN KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYE	462.000,00		472	KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	4.175.656,75
250	ARAZİ VE ARSALAR HESABI	151.218.949,54		481	GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	1.026.888,25
251	YERALTI VE YERÜSTÜ	88.239.091,96		500	NET DEĞER HESABI	176.185.972,18

DÜZENLERİ HESABI					
252	BİNALAR HESABI	40.321.499,27	570	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	46.902.545,35
253	TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	3.797.552,47	591	DÖNEM OLUMSUZ FAALİYET SONUCU	-4.703.908,60
254	TAŞITLAR HESABI	6.581.756,11			
255	DEMİRBAŞLAR HESABI	3.602.533,35			
257	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR	-33.402.558,82			
258	YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	8.847.095,11			
260	HAKLAR HESABI	1.804.809,45			
268	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR	-1.804.809,45			
294	ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR	46.228,46			
299	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR	-46.228,46			
	TOPLAM	315.360.526,96		TOPLAM	315.360.737,33
	DİPNOTLAR				
910	TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	5.915.375,94	911	TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	5.915.375,94
920	GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI	34.565.840,74	921	GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI	34.565.840,74
	TOPLAM	40.481.216,68		TOPLAM	40.481.216,68
	GENEL TOPLAM	355.841.743,64		GENEL TOPLAM	355.841.954,01

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Hesap Kodu	Yardımcı Hesaplar					GİDERİN TÜRÜ	BORÇ	ALACAK	BAKIYE
	I	II	III	IV	V				
						GİDERLER TOPLAMI			
630	1					PERSONEL GİDERLERİ	28.808.140,01		28.808.140,01
630	2					SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	5.215.331,99		5.215.331,99
630	3					MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	36.102.976,81		36.102.976,81
630	4					FAİZ GİDERLERİ	1.254.674,31		1.254.674,31
630	5					CARİ TRANSFERLER	6.056.769,91		6.056.769,91
630	7					SERMAYE TRANSFERLERİ	329.933,98		329.933,98

Hesap Kodu	Yardımcı Hesaplar					GELİRİN TÜRÜ	BORÇ	ALACAK	BAKIYE
	I	II	III	IV	V				
						GELİRLER TOPLAMI			
600	1					VERGİ GELİRLERİ	698.652,65	11.698.064,68	10.999.412,03
600	3					TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	127.764,90	26.156.808,40	26.029.043,50
600	4					ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR İLE ÖZEL GELİRLER	0	1.006.083,53	1.006.083,53
600	5					DİĞER GELİRLER	90.660,26	57.051.887,33	56.961.227,07
600	11					Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	0,00	0,00	0,00

T.C. Sayıştay Başkanlığı

630	11				DEĞER VE MİKTAR DEĞİŞİMLERİ	3.766,83		3.766,83											
630	12				GELİRLERİN RED VE İADESİNDEN KAY. GİD.	43.518,39		43.518,39											
630	13				Amortisman Giderleri	5.944.811,49		5.944.811,49											
630	14				İlk Madde ve Malzeme Giderleri	15.136.415,54		15.136.415,54											
630	20				Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	783.335,47		783.335,47											
630	99				YUK. TANIMLANMAYAN DIĞ GİD.	20.000,00		20.000,00											
					GİDERLER TOPLAMI	99.699.674,73		99.699.674,73						GELİRLER TOPLAMI					
														FAALİYET SONUCU	917.077,81	95.912.843,94	94.995.766,13		

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>